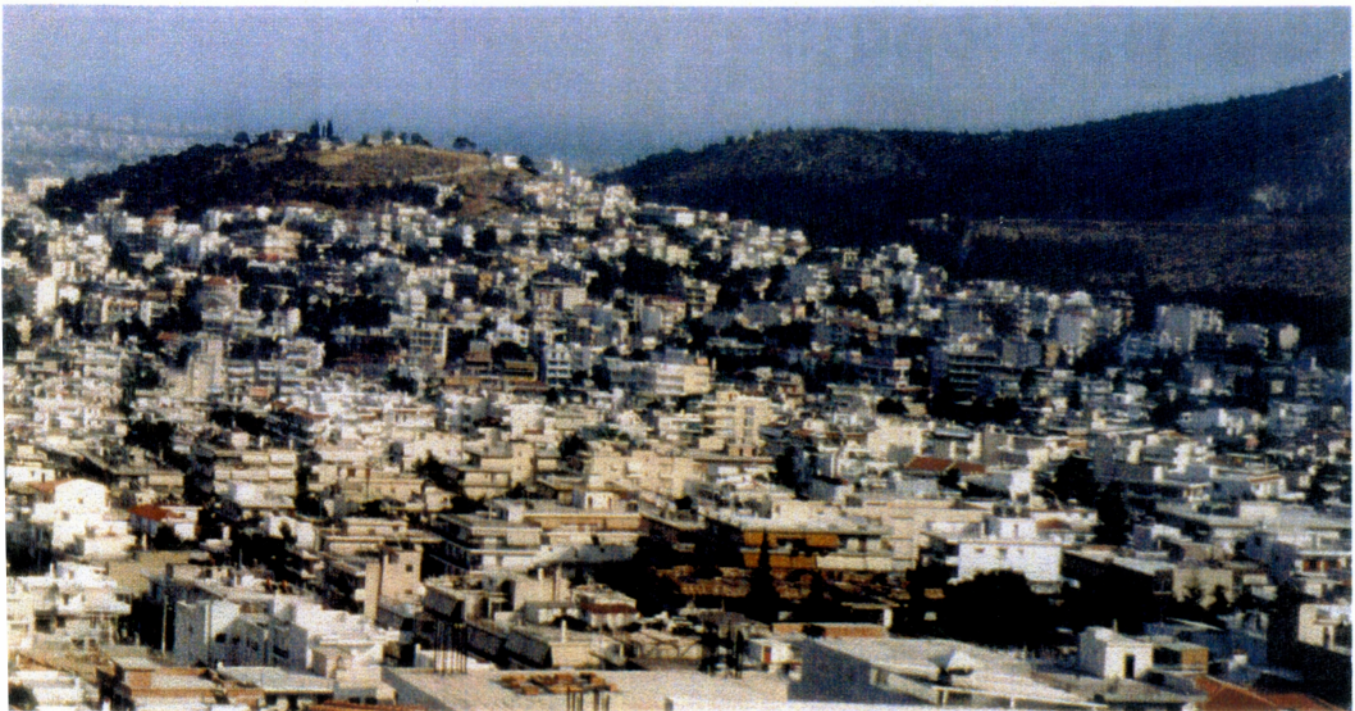

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

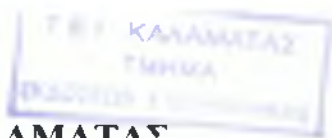
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

ΕΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ
ΠΑΝΤΙΚΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ του Τ.Δ.Μ.Τ.Α.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ*

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ
ΠΑΝΤΙΚΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ του Τ.Δ.Μ.Τ.Α.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
Εισαγωγή	6
1ο Κεφάλαιο	8
<i>Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</i>	8
1.1 Ιστορική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	9
1.2 Έννοια και διακρίσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	10
1.3 Οργάνωση και αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων σήμερα στην Ελλάδα	11
2ο Κεφάλαιο	14
<i>Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</i>	14
2.1 Ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Δημοτικών Επιχειρήσεων	15
2.2 Οι πριν από το 1950 Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	15
2.3 Οι Επιχειρήσεις του Ν.Δ. 2888/54	16
2.4 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 890/79	17
2.5 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1065/80	17
2.6 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1069/80	18
2.7 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1416/84	20
3ο Κεφάλαιο	22
<i>ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ</i>	22
3.1 Εισαγωγή	23
3.2 Σκοποί των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α.	23
3.3 Νομικό Πλαίσιο	24
3.4 Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.	24
3.4.1 Διαδικασία σύστασης	24
3.4.2 Νομική μορφή των Επιχειρήσεων που συνιστούν ή συμμετέχουν οι Ο.Τ.Α.	26
3.4.3 Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. κατά αντικείμενο	29
3.4.4 Κίνητρα και Χρηματοδότηση	39
4ο Κεφάλαιο	41
<i>ΧΑΪΔΑΡΙ</i>	41
4.1 Η Πόλη του Χαϊδαρίου στο παρελθόν	42
4.2 Γενικά - Σημερινή Κατάσταση Δήμου	43
4.3 Πληθυσμός - Απασχόληση	44
4.3.1 Πληθυσμός	45

4.3.2 Πληθυσμός κατά φύλο και ηλικία, 1981	46
4.3.3 Πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης, φύλο και ομάδες ηλικιών.....	47
4.3.4 Πληθυσμός ηλικίας 10 ετών και άνω κατά επίπεδο εκπαίδευσης.....	49
4.3.5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά επάγγελμα, φύλο και ομάδα ηλικίας.....	50
4.3.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά επάγγελμα	52
4.4 Πολεοδομικά στοιχεία της πόλης του Χαϊδαρίου.....	53
4.4.1 Οικιστική δομή.....	53
4.4.2 Χρήσεις Γης.....	54
4.4.3 Το Οδικό δίκτυο	55
4.5 Αξιοθέατα - Πάρκα - Ιστορικά μνημεία της πόλης του Χαϊδαρίου.....	56
4.6 Πνευματικά - Πολιτιστικά Κέντρα της πόλης του Χαϊδαρίου.....	58
4.7 Αθλητικές εγκαταστάσεις.....	59
4.8 Υγεία και Πρόνοια της πόλης του Χαϊδαρίου	60
4.9 Η οικονομική ανάπτυξη της πόλης του Χαϊδαρίου	60
4.10 Ο Δήμος Χαϊδαρίου ως διοικητική μονάδα και οι υπηρεσίες του.....	61
4.10.1 Δημοτικές Υπηρεσίες	62
4.10.2 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας.....	65
4.10.3 Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.....	77
5ο Κεφάλαιο	80
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.)	80
5.1 Φάση Δημιουργίας της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. - Σκοπιμότητα.....	81
5.1.1 Σύσταση Δ.Ε.Α.Δ.Χ. - Φ.Ε.Κ.....	82
5.1.2 Κανονισμοί της Επιχείρησης.....	83
5.2 Δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. που λειτουργούν	85
5.2.1 Αίθριο.....	85
5.2.2 Ιστορικό - Παλατάκι.....	86
5.2.3 Περίπτερο	86
5.2.4 Λόφος - Τουριστικό Περίπτερο Προφήτη Ηλία.....	87
5.2.5 Δημοτική Συγκοινωνία	87
5.2.6 Θεαθήναι.....	89
5.2.7 Δημοτικός Κινηματογράφος "ΚΑΤΕΡΙΝΑ"	89
5.2.8 Τουριστικό Περίπτερο Δαφνίου	90
5.2.9 Προσωπικό	90
5.2.10 Συμπεράσματα σχετικά με τους στόχους και τις δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.	90
5.2.11 Οικονομικά στοιχεία της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.	91
5.2.12 Προοπτικές της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.	93

6ο Κεφάλαιο	100
ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	100
6.1 Διαδημοτική Επιχείρηση "Κέντρο Νέων Ευκαιριών και Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας"	101
6.2 Σκοπός της Επιχείρησης και υπηρεσίες που παρέχει....	102
6.3 Γενικά στοιχεία - Αποτελεσματικότητα Επιχείρησης..	104
7ο Κεφάλαιο	106
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	106

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με βάση τον κανονισμό σπουδών του Τμήματος Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δ.Μ.Τ.Α.) και την νομοθεσία για τα Τ.Ε.Ι. η πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε από την σπουδάστρια Παντικίδου Αναστασία.

Το θέμα αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα του Δήμου Χαϊδαρίου στον οποίο η υποφαινόμενη έκανε και την πρακτική της άσκηση.

Ευχαριστίες οφείλονται στον Δήμαρχο Χαϊδαρίου κ. Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο που μου έδωσε την ευκαιρία να εργαστώ στις υπηρεσίες του Δήμου αντλώντας σημαντικές εμπειρίες για την λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ευχαριστίες οφείλονται επίσης στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Παρασκευά Δημοσθένη για την βοήθειά του στην κατανόηση του τρόπου λειτουργίας και της πορείας της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.).

Πρέπει να αναφερθεί επίσης ο Προϊστάμενος Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών κ. Ντοβίνος Άγγελος ο οποίος μου μετέφερε την εμπειρία του για την οικονομική πορεία της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου.

Επιπλέον πρέπει να αναφέρω τον Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Σταμάτη Επαμεινώνδα ο οποίος ήταν δίπλα μου σ' όλη την διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης απαντώντας σε κάθε απορία μου και τον κ. Δάρα Τρύφωνα καθώς και την κα Πετροπούλου Κατερίνα από το Γραφείο Προγραμματισμού και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Δήμου για την ιδιαίτερα αποτελεσματική συνεργασία που είχαμε για την συλλογή στοιχείων που αφορούν την Ιστορία και τις δραστηριότητες του Δήμου.

Ευχαριστίες οφείλονται στην κ. Δήμου Άννα καθώς και στην κ. Αλεξανδρή Έλενα από το Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου, στο οποίο απέκτησα τις σημαντικότερες εμπειρίες κατά την διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης, οι οποίες με βοήθησαν να προσαρμοστώ στις συνθήκες εργασίας και να αντιμετωπίσω κάθε δυσκολία που μου παρουσιάστηκε. Σημαντική ήταν επίσης η βοήθειά τους στην

τελική επεξεργασία του κειμένου της πτυχιακής μου εργασίας.

Ευχαριστίες οφείλονται στο εκπαιδευτικό προσωπικό του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας για την προσπάθειά τους να μεταδώσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις γνώσεις τους πάνω στη λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και στους συμφοιτητές μου με τους οποίους συνεργάστηκα αποτελεσματικά αυτά τα τρία χρόνια στην Καλαμάτα.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Σαπουνάκη Αναστάσιο επιστημονικό συνεργάτη του Τμήματος Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης ο οποίος μου πρόσφερε-πολύτιμη βοήθεια για την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας και η συνεργασία μας αποδείχθηκε γόνιμη και αποτελεσματική.

Εισαγωγή

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας είναι : "Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Δήμου Χαϊδαρίου".

Ο Δήμος Χαϊδαρίου έχει μια Δημοτική Επιχείρηση με την επωνυμία "Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Χαϊδαρίου" και συμμετέχει και σε μια Διαδημοτική Επιχείρηση με την επωνυμία "Κέντρο Νέων Ευκαιριών και Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας".

Τα στοιχεία που χρησιμοποίησα για την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας τα συνέλεξα από την Τεχνική και Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου καθώς και από την Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου.

Επίσης στην συλλογή στοιχείων με βοήθησαν γενικά πολλές προφορικές συζητήσεις, με τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, τον Προϊστάμενο οικονομικών Υπηρεσιών και τον Πρόεδρο της Δημοτικής Επιχείρησης, για την ενημέρωσή μου σχετικά με τις δραστηριότητες της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου.

Στο Πρώτο Κεφάλαιο γίνεται μία αναφορά στην ιστορική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και στην οργάνωση και στις αρμοδιότητες που έχουν δοθεί στους Δήμους και στις Κοινότητες σήμερα.

Στο Δεύτερο Κεφάλαιο αναφέρονται οι Δημοτικές Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που δημιουργήθηκαν πριν από το 1950 καθώς και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν με τους εκάστοτε νόμους που τις προέβλεπαν όπως : το Ν.Δ. 2888/54, ο Ν. 890/79, ο Ν. 1065/80, ο Ν. 1069/80 και ο Ν. 1416/84.

Στο Τρίτο Κεφάλαιο αναπτύσσονται οι σκοποί των Δημοτικών Επιχειρήσεων σήμερα, το νομικό πλαίσιο που τις διέπει, η διαδικασία σύστασης, η νομική μορφή των επιχειρήσεων που συνιστούν ή συμμετέχουν οι Ο.Τ.Α. καθώς και οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. κατά αντικείμενο όπως π.χ. κατασκευές, εμπόριο, τουρισμός κ.ά.

Στο Τέταρτο Κεφάλαιο αναγράφονται πληθυσμιακά, πολεοδομικά, οικονομικά στοιχεία της πόλης του Χαϊδαρίου, τα αξιοθέατα που διαθέτει σαν πόλη, τα πνευματικά κέντρα, οι αθλητικές εγκαταστάσεις καθώς και οι υπηρεσίες υγείας που έχουν δημιουργηθεί ή θα δημιουργηθούν στην πόλη του

Χαϊδαρίου. Επίσης αναφέρονται όλες οι υπηρεσίες του Δήμου Χαϊδαρίου και τα νομικά του πρόσωπα.

Στο Πέμπτο Κεφάλαιο αναπτύσσονται οι δραστηριότητες της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.), η διοίκηση και η οργάνωσή της καθώς και οι Κανονισμοί της Επιχείρησης.

Στο Έκτο Κεφάλαιο αναπτύσσονται γενικά στοιχεία για την Διαδημοτική Επιχείρηση "Κέντρο Νέων Ευκαιριών και Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας" που συμμετέχει ο Δήμος Χαϊδαρίου, ο σκοπός της, η αποτελεσματικότητα της καθώς και οι υπηρεσίες που αυτή παρέχει.

Στο Έβδομο και τελευταίο Κεφάλαιο της πτυχιακής εργασίας συγκεντρώνονται τα γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν απ' όλη την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις γενικά και για την Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου καθώς και οι προτάσεις που μπορούν να γίνουν σε αυτή.

1ο Κεφάλαιο

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Ιστορική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Τοπικών Αυτοδιοικούμενων Μονάδων αναφέρεται στα χρόνια της Τουρκικής κατοχής, όπου οι κοινότητες έπαιξαν πρωταρχικά τον κύριο ρόλο συσπείρωσης του ελληνικού πληθυσμού και διατήρησης της εθνικής συνοχής.

Οι δημογέροντες αποτελούσαν όργανα διοίκησης των κοινοτήτων και παράγοντες ανάπτυξης του πνεύματος της αυτοδιοίκησης.

Η κοινότητα των Αμπελακίων παρουσίαζε σημαντική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και εκτός από την διαχείριση των διοικητικών υποθέσεων είχε επεκταθεί σε σημαντικές εμπορικές και οικονομικές δραστηριότητες σε διεθνές επίπεδο με την συνεργασία όλων των κατοίκων της περιοχής.

Στα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης το πρώτο θεσμικό μέσο για την οργάνωση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ήταν η οργάνωση που εισήγαγε ο Ιωάννης Καποδίστριας με την απονομή του δικαιώματος ψήφου στους κατοίκους άνω των 25 ετών και την θέσπιση πολλών μέτρων που αποτέλεσαν την βάση για μια σύγχρονη οργάνωση.

Η Βαυβαρική Αντιβασιλεία το 1833 έθεσε την αρχή της διαίρεσης της χώρας σε Δήμους με βάση τους 300 κατοίκους και με εκλογή των εκπροσώπων τους με καθολική ψηφοφορία.

Μεγάλο σταθμό στην ιστορία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Νεώτερη Ελληνική Διοικητική Ιστορία, αποτέλεσε ο περίφημος νόμος ΔΝΖ του 1912 "Περί συστάσεως και διοικήσεως των Δήμων και Κοινοτήτων" που θέσπισε βασικές μεταρρυθμίσεις.

Μία από αυτές ήταν η καθιέρωση των Δημάρχων, των Παρέδρων, των Δημοτικών Συμβουλίων και της Δημαρχιακής Επιτροπής σαν οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άλλο μέτρο ήταν η ίδρυση των Κοινοτήτων ως μικρότερων μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το κύριο χαρακτηριστικό όμως όλων των μεταρρυθμίσεων ήταν ο ασφυκτικός εναγκαλισμός των

τοπικών μονάδων από την κεντρική διοίκηση και κυρίως από τα αποκεντρωμένα διοικητικά όργανα, δηλαδή από τους Νομάρχες και από τους Επάρχους.

Σήμερα πια κάτω από τις ταχύτατες οικονομικές, τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να -- διαδραματίσει ένα ρόλο μεγαλύτερης ευθύνης και πρωτοβουλίας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει επιφορτιστεί με την ευθύνη του κατάλληλου τοπικού πλαισίου όχι μόνο για την άνετη διαβίωση των πολιτών αλλά περισσότερο για την καθιέρωση μιας κοινωνικής ζωής η οποία αποτελεί το υπόβαθρο και την υποδομή για την θεμελίωση της ιδέας της ανάπτυξης.

Η μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση στις μεγάλες πόλεις, η ανάγκη αξιοποίησης του εδάφους, η πολεοδομία, η οργάνωση της ψυχαγωγίας, η παρακίνηση για οικονομική ανάπτυξη, η κατάρτιση των κτηματολογίων και κυρίως η ανάγκη αποκτήσεως συνειδήσεως συμμετοχής των πολιτών στην διαδικασία λήψεως των αποφάσεων για τομείς που τους αφορούν προβάλλουν σήμερα ως προβλήματα που οι Ο.Τ.Α. καλούνται να αντιμετωπίσουν.

1.2 Έννοια και διακρίσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με τον όρο Τοπική Αυτοδιοίκηση νοείται η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από όργανα τοπικά που είναι εκλεγμένα από τους πολίτες της συγκεκριμένης περιοχής.

Στην Ελλάδα η επικρατέστερη διάκριση της Αυτοδιοίκησης είναι σε Τοπική και Καθ' ύλην ή Ειδική.

Η πρώτη αφορά την ανάθεση των τοπικών υποθέσεων σε αυτόνομους οργανισμούς με εκλεγμένα όργανα διοίκησης συλλογικά και μονομελή (Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια, Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων).

Η δεύτερη κατηγορία αφορά στην ανάθεση του χειρισμού ορισμένων υποθέσεων σε ειδικούς οργανισμούς που έχουν την μορφή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ανεξάρτητα από το χώρο π.χ. Πανεπιστήμιο, Τ.Ε.Ι., Ι.Κ.Α.

1.3 Οργάνωση και αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων σήμερα στην Ελλάδα

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία των Δήμων και Κοινοτήτων οι Δήμοι και οι Κοινότητες αποτελούν την πρώτη βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ως Δήμοι αναγνωρίζονται :

- α) Οι Πρωτεύουσες των Νομών
- β) Οι πόλεις με πληθυσμό 10.000 κατοίκων και άνω

Ως Κοινότητες αναγνωρίζονται οι Συνοικισμοί που έχουν απογραφεί ως αυτοτελείς και έχουν πληθυσμό τουλάχιστον 1.000 κατοίκων, αλλά και οικονομική δυνατότητα.

Ως προς την διαδικασία αναγνώρισης προβλέπεται η δυνατότητα τουλάχιστον στα 3/4 των κατοίκων του Συνοικισμού να ζητήσουν την αναγνώρισή του σε Κοινότητα.

Ειδικότερα ως προς την οικονομική δυνατότητα, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία σημαίνει ικανότητα του Συνοικισμού να δημιουργεί έσοδα για την αντιμετώπιση των κάθε είδους εξόδων διοίκησης και όλων των υποχρεωτικών δαπανών, αλλά και δυνατότητα να εκτελεί τα απαιτούμενα έργα κοινής ωφελείας, π.χ. ύδρευση, οδοποιία, αποχέτευση, κτιριακά έργα κλπ.

Πέραν αυτών προβλέπεται η δυνατότητα ένωσης Κοινοτήτων σε ένα Δήμο, όπως και η κατάργηση Κοινότητας όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διατήρησής τους.

Ο Ελληνικός Δήμος διοικείται από όργανα συλλογικά και μονομελή.

Συλλογικά όργανα του Δήμου είναι: Το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημαρχιακή Επιτροπή. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελεί το κύριο συλλογικό όργανο του Δήμου και συγκροτείται από αριθμό μελών ανάλογο με τον πληθυσμό του Δήμου.

Η Δημαρχιακή Επιτροπή αποτελείται από το Δήμαρχο ή το Βοηθό Δημάρχου ως Πρόεδρο και από δύο έως οκτώ Συμβούλους, ανάλογα με τον αριθμό των Συμβούλων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Η Κοινότητα διοικείται από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Το Κοινοτικό Συμβούλιο συγκροτείται από αριθμό Συμβούλων ανάλογο με τον πληθυσμό.

Οι Δήμαρχοι, οι Πρόεδροι Κοινοτήτων, τα Μέλη των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων εκλέγονται για τέσσερα χρόνια.

Παλαιότερα οι Δήμοι λειτουργούσαν κυρίως ως υπηρεσίες καθαριότητας και έκδοσης πιστοποιητικών. Σήμερα πια τους έχουν δοθεί δυνατότητες ανάπτυξης. Ως προς τις αρμοδιότητες που ασκούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες έχουμε την εξής διάκριση:

Αρμοδιότητες αποκλειστικές, που ασκούνται μόνο από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αποκλειστικά και

Συντρέχουσες που ασκούνται παράλληλα με τις αποκλειστικές αρμοδιότητές τους.

Στις αποκλειστικές αρμοδιότητες ανήκουν τα εξής αντικείμενα:

- 1) Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης.
- 2) Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία υπονόμων - αποχ/σης.
- 3) Η κατασκευή, συντήρηση πλατειών γεφυρών.
- 4) Η καθαριότητα καθώς και συλλογή και αποκομιδή απορριμμάτων όπως και η επεξεργασία τους.
- 5) Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των αλσών και των κήπων, των υπαίθριων κοινοχρήστων χώρων αναψυχής και εξωραϊστικών χώρων.
- 6) Η Αστική Συγκοινωνία.
- 7) Οι Αγορές και η λειτουργία τους.
- 8) Οι Αθλητικές εγκαταστάσεις, κέντρα νεότητας, παιδικές χαρές.
- 9) Η κατασκευή κτιριακών έργων για κοινοφελή σκοπό όπως και των Δημοτικών και Κοινοτικών καταστημάτων.
- 10) Τα κοιμητήρια.
- 11) Η τοποθέτηση μετρητών στάθμευσης.
- 12) Η εξασφάλιση γής για βοσκή των ζώων και η βελτίωση των βοσκοτόπων.

Στις συντρέχουσες αρμοδιότητες ανήκουν, ενδεικτικά αναφερόμενες, η αξιοποίηση τουριστικών περιοχών, παραθαλάσσιων χώρων, δασικών εκτάσεων, κ.λ.π., η κατασκευή συγκροτημάτων λαϊκών κατοικιών και θερέτρων, η ίδρυση παιδικών σταθμών και άλλων κέντρων κοινωνικών υπηρεσιών, όπως νοσοκομείων, βρεφοκομείων, γηροκομείων, κ.λ.π., η ίδρυση πολιτιστικών κέντρων, όπως μουσεία, πινακοθήκες, θέατρα, κ.λ.π.

Παράλληλα με τις τελευταίες τροποποιήσεις, στις αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. ανατέθηκαν και άλλες πρωτοβουλίες, όπως η ίδρυση επιχειρήσεων και η συμμετοχή τους στη προσπάθεια ανάπτυξης της περιοχής της δικαιοδοσίας τους.

2ο Κεφάλαιο

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1 Ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Δημοτικών Επιχειρήσεων

Ο θεσμός των Δημοτικών - Κοινοτικών Επιχειρήσεων από άποψη ύπαρξης και εφαρμογής του, δεν είναι κάτι το πρωτόγνωρο.

Με την καθαρή οικονομική έννοια δημοτικές επιχειρήσεις θεσμοθετούνται τις τελευταίες δεκαετίες (νδ 2.888/54, ν 1065/80, ν 890/1979; ν 1069/80, ν 1416/84)

Καταβολές ωστόσο υπάρχουν και απο τον προηγούμενο αιώνα αλλά με ιδιορρυθμίες θεσμικού πλαισίου - εποπτείας, άδειας κ.λ.π. (εκχωρήσεις, παρανομία, ειδικά ταμεία κ.λ.π.)

Το καταστατικό της Δημογεροντίας Καλύμνου προέβλεπε από τις 20-12-1894 "Άρθρο 1 ... να διαχειρίζεται τις προσόδους του Δήμου για την υγεία των κατοίκων, τη σύσταση Δημοτικών ιατρείων και συντηρήσεως Δημοτικών Φαρμακείων και λοιπές Κοινοτικές ανάγκες, να φροντίζει για την υποστήριξη και την προαγωγή της Σπογγαλείας και Γεωργίας του Τόπου και για οποιαδήποτε άλλη εργασία αυτού".

2.2 Οι πριν από το 1950 Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η Δημοτική Επιχείρηση Φωταερίου Αθηνών (Δ.Ε.Φ.Α.) ιδρύθηκε το 1857 και λειτουργεί μέχρι σήμερα. Στο Δήμο Λάρισας συστήθηκε το 1890 Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης - Αποχέτευσης - Ηλεκτροφωτισμού. Στο Δήμο Πάτρας ιδρύθηκε από το 1922 η Δημοτική Επιχείρηση "Γλαύκος".

2.3 Οι Επιχειρήσεις του Ν.Δ. 2888/54

Οι Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με όλη τη σημασία του όρου αρχίζουν να δημιουργούνται στην Ελλάδα το δεύτερο ήμισυ του αιώνα μας.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 214 του Νομοθετικού Διατάγματος 2888 30 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 1954 "περί κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος" μεταξύ άλλων προβλέπονται "για την εκτέλεση έργων που αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του κοινού καθώς και για την οικονομική εκμετάλλευση αυτών οι Δήμοι και οι Κοινότητες έχουν τη δυνατότητα να συστήνουν Δημοτικές Επιχειρήσεις ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις που συνιστούν μαζί με άλλα Νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Η σύσταση επιχειρήσεως ή η συμμετοχή σε αυτή αποφασίζεται από την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, η απόφαση του οποίου εγκρίνεται με Βασιλικό Διάταγμα".

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών ιδρύθηκαν στην Ρόδο το 1955 ο "Ροδιακός Οργανισμός Δημοτικών Αυτοκινήτων" (Ρ.Ο.Δ.Α.) και στο Λαγκαδά το 1956 "Επιχείρηση εκμετάλλευσης Ιαματικών πηγών Λαγκαδά " κατά τις διατάξεις του παραπάνω Ν.Δ.

ΣΥΣΤΑΘΕΝΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν.Δ. 2888/54

ΔΗΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧ/ΣΗΣ	Β.Δ.	Φ.Ε.Κ.
ΡΟΔΟΥ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	ΡΟΔΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΥΤ/ΤΩΝ	26-8-55 Α'	250/55
ΛΑΓΚΑΔΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΛΑΓΚΑΔΑ	5-5-56 Α'	129/56

2.4 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 890/79

Με το Ν.890/79 "περί συστάσεως Δημοτικής Επιχειρήσεως Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Δήμων και Κοινοτήτων μείζονος περιοχής Βόλου " συστάθηκε Δημοτική Επιχείρηση με έδρα το Βόλο και με την επωνυμία "Δημοτική Επιχείρηση υδρεύσεως και αποχετεύσεως Δήμων και Κοινοτήτων μείζονος περιοχής Βόλου"

Η εν λόγω επιχείρηση υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού των Εσωτερικών. Αποτελεί δε τη μοναδική περίπτωση επιχείρησης που διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

2.5 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1065/80

Με το Ν. 1065/80 "περί κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος" έρχεται η πολιτεία να δώσει θεσμική συνέχεια και συμπλήρωση, στο-μέχρι το 1980 ισχύον νομικό πλαίσιο για τις Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις έτσι από το 1981 ως το 1983 ιδρύονται επτά επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αυτού που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ - ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 1065/80

ΔΗΜΟΣ ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	Ν.Δ.	Φ.Ε.Κ. ΤΕΥΧΟΣ Α'
ΑΘΗΝΩΝ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΗΧ/ΣΗΣ	787/81	205/81
ΑΘΗΝΩΝ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	57/82	8/82
ΑΘΗΝΩΝ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	58/82	18/82
ΒΟΛΟΥ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΟΥ	167/82	67/83

ΙΤΕΑΣ	ΦΩΚΙΔΟΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΒΟΘΡΟΛΥΜΑΤΩΝ ΙΤΕΑΣ	118/82	19/82
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΕΙΔΩΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	477/82	88/82
ΛΟΥΤΡΟΠΗΓΗΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΗΓΩΝ ΣΜΟΚΟΒΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	392/83	145/83

2.6 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1069/80

Με το Ν. 1069/80 "περί κινήτρων διά την ίδρυσιν Επιχειρήσεων υδρεύσεως και αποχετεύσεως" η πολιτεία παύει πλέον να αντιμετωπίζει κατά περίπτωση την εκάστοτε ιδρυμένη επιχείρηση ύδρευσης και αποχ/σης, όπως έκανε στην αντίστοιχη επιχείρηση Βόλου. Θεσμοθετεί ένα ιδιαίτερο νομικό πλαίσιο που διέπει πανελλαδικά με τους ίδιους κανόνες κάθε νεοιδρυμένη επιχείρηση ύδρευσης και αποχ/σης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 1 παρ.1 του άρθρου αυτού μεταξύ άλλων προβλέπονται ... για την άσκηση των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος υδρεύσεως και αποχ/σεως οικιστικών κέντρων της χώρας με εξαίρεση των πόλεων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Βόλου και των μείζονων αυτών περιοχών υπάρχει η δυνατότητα να συνιστώνται σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα της χώρας ενιαίες επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχ/σεως οι οποίες αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρος που διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας εφόσον δεν ορίζεται άλλος νόμος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω νόμου έχουν συσταθεί από το 1980 μέχρι και το 1987 σαράντα Δημοτικές

και μία Κοινοτική Επιχείρηση ύδρευσης και αποχ/σης όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας:

ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ - ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧ/ΣΗΣ ΤΟΥ
Ν.1069/80 ΑΠΟ 1980-1987

ΔΗΜΟΣ ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ	Π.Δ.	Φ.Ε.Κ. ΤΕΥΧΟΣ Α'
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1195/80	305/80
ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΕΥΒΟΙΑΣ	1176/80	302/80
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1177/80	302/80
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1180/80	303/80
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	1194/80	305/80
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	361/81	100/81
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	375/81	103/81
ΛΑΡΙΣΑΣ	ΛΑΡΙΣΑΣ	374/81	103/81
ΡΟΔΟΥ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	526/81	137/81
ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	524/81	137/81
ΛΑΜΙΑΣ	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	544/81	142/81
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	785/81	205/81
ΘΗΒΑΣ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1275/81	311/81
ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	937/81	236/81
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	677/81	172/81
ΑΛ/ΠΟΛΗΣ	ΕΒΡΟΥ	771/81	200/81
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΕΒΡΟΥ	1069/81	259/81
ΑΙΓΙΝΙΟΥ	ΠΙΕΡΙΑΣ	953/81	240/81
ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	41/82	6/82
ΚΟΙΝ ΠΑΡΑΛΙΑΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	117/82	19/82
ΣΠΑΡΤΗΣ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	129/82	20/82
ΑΡΤΑΣ	ΑΡΤΑΣ	472/82	86/82
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	359/82	64/82
ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	128/82	20/82
ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	116/82	19/82
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	171/82	28/82
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	284/82	52/82
ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	ΛΕΣΒΟΥ	637/82	130/82
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	352/82	63/82

ΚΟΡΙΝΘΟΥ	ΚΟΡΙΝΘΟΥ	286/82	51/82
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	351/82	62/82
ΚΑΛΥΜΝΟΥ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	471/82	86/82
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	ΠΕΛΛΑΣ	72/83	34/83
ΚΩ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	202/83	76/83
ΠΥΡΓΟΥ	ΗΛΕΙΑΣ	198/83	75/83
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	458/83	175/83
ΒΕΡΟΙΑΣ	ΗΜΑΘΕΙΑΣ	153/84	48/84
ΚΟΖΑΝΗΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	171/85	59/85
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	495/85	178/85
ΑΡΓΟΥΣ	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	365/87	163/87
ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ	467/87	217/87

2.7 Οι Επιχειρήσεις του Ν. 1416/84

Το Φεβρουάριο του 1984 ψηφίζεται από την Βουλή των Ελλήνων ο Ν. 1416/84 - που φέρει την επωνυμία "Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της Δημοτικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης". Το πέμπτο μέρος του Νόμου αυτού αφιερώνεται στις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. Οι νεοιδρυμένες αμιγείς Δημοτικές ή Κοινοτικές μονάδες αλλά και οι Διαδημοτικές, εκτός βέβαια από τις επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχ/σης του Ν.1069/1980 συνιστώνται από τις 18 Φεβρουαρίου του 1984 και πέρα, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις του Ν. 1416/84. Αναφέρουμε ενδεικτικά μερικές από αυτές τις επιχειρήσεις που συστήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω νόμου στο παρακάτω πίνακα.

ΔΗΜΟΣ Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΡΙΘ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ	Φ.Ε.Κ. ΤΕΥΧΟΣ Β'
ΤΡΙΠΟΛΗΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	34758/16-7-86	558/22-1-86

ΣΟΥΡΩΤΗΣ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ	70802/6-11- 87	720/15- 12-87
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	9462/15-2-85	91/21-2- 85
ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	80547/23-12- 87	784/31- 12-87
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	5140/10-2-88	128/3-3- 88
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	16092/15-3- 88	167/24-3- 88
ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ	18555/31-3- 88	198/7-4- 88
ΜΕΣΣΗΝΗΣ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	34950/15-6- 88	481/14-7- 88
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	47414/29-8- 88	665/9-9- 88
ΙΣΤΙΑΙΑΣ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	35491/15-6- 88	481/14-7- 88

3^ο Κεφάλαιο

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ

3.1 Εισαγωγή

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να παρέμβουν καθοριστικά στην ανάπτυξη μιας περιοχής και στην διεύρυνση της Λαϊκής συμμετοχής όχι μόνο με κοινωνικο-πολιτικά μέσα, αλλά και με κοινωνικο-οικονομικά. Δημιουργώντας δηλαδή επιχειρήσεις και άλλα νομικά πρόσωπα και υποβοηθώντας μέσα από αυτές την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αλλά και το σταδιακό μετασχηματισμό των δομών της οικονομίας και των παραγωγικών σχέσεων. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει δηλαδή στον κοινωνικό μετασχηματισμό.

Με τον όρο κοινωνικός μετασχηματισμός εννοούμε τη σταδιακή αλλαγή των επικρατούσων κοινωνικών και οικονομικών δομών της χώρας, μέσα από τη δημιουργία νέων θεσμών.

Οι Ο.Τ.Α. καλούνται να αξιοποιήσουν τους κατά τόπους υπάρχοντες πλουτοπαραγωγικούς και ανθρώπινους πόρους, δημιουργώντας παραγωγική απασχόληση καθώς και να συμβάλλουν στον μετασχηματισμό των παραγωγικών σχέσεων.

3.2 Σκοποί των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α.

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις ενός ή περισσότερων Δήμων ή Κοινοτήτων, οι Δημοτικές Εταιρείες Λαϊκής βάσης και οι Δημοτικοσυνεταιριστικοί φορείς αποσκοπούν κυρίως:

- Στη συλλογική επίλυση των τοπικών προβλημάτων, με προγραμματισμό, οργάνωση και μεθοδικότητα.
- Στην αυτοχρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. χωρίς να αποτελεί το κέρδος αποκλειστικό και ανεξέλεγκτο σκοπό της ύπαρξης και λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών.
- Στη κάλυψη των κοινωνικών αναγκών που δεν καλύπτει ικανοποιητικά ο ιδιωτικός τομέας της οικονομίας.
- Στην αξιοποίηση εγχώριων πόρων.
- Στην αύξηση της απασχόλησης.

- Στην απεμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τα κύρια σημερινά καθήκοντα έκδοσης πιστοποιητικών, συλλογής απορριμμάτων και έγκρισης ψηφισμάτων.
- Στην κοινωνική παρέμβαση στην οικονομία για αλλαγή των παραγωγικών σχέσεων και δραστικό περιορισμό της δραστηριότητας των μονοπωλίων (είναι γνωστό ότι διακόσια μονοπώλια ελέγχουν το 50% της Ελληνικής οικονομίας και το 75% των καθαρών κερδών της βιομηχανίας καρπούνται εκατό από αυτά).

3.3 Νομικό Πλαίσιο

Το ισχύον νομικό καθεστώς για τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. οριοθετούν ο νόμος 1065/80 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, άρθρα 205 έως 214), ο τροποποιητικός νόμος 1270/83 (άρθρα 21- 22, φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες Δημοτικών Επιχειρήσεων κ.λ.π.).

Ο νόμος 1069/80 (κίνητρα για την ίδρυση επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχ/σης, που οι δαπάνες συγκρότησης και λειτουργίας τους επιβαρύνουν κατά 65% τους Δημότες) και ο νόμος 1262/82 (κίνητρα για την ενίσχυση της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας) με τον τροποποιητικό νόμο 1360/1983.

Ο νόμος 1416/84 (τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της Δημοτικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης).

Με το Π.Δ. 410/95 (ΦΕΚ Α' 231) Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, μέρος πέμπτο (άρθρα 277 - 292) διατυπώνονται και ενσωματώνονται στο νομικό πλαίσιο όλες οι διαδικασίες που απαιτούνται για την σύσταση, διοίκηση, διαχείριση και διάλυση των επιχειρήσεων.

3.4 Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

3.4.1 Διαδικασία σύστασης

Πριν ένα Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο πάρει την οριστική του απόφαση για τη σύσταση Επιχείρησης (οποιασδήποτε μορφής) απαιτείται σχετικά από το Νόμο η σύνταξη πλήρους οικονομοτεχνικής μελέτης η οποία θα περιλαμβάνει γενικά στοιχεία (στοιχεία για το φορέα, τόπος πραγματοποίησης της επένδυσης, περιγραφή και σκοπιμότητα του επενδυτικού έργου), στοιχεία αγοράς (συνθήκες της Ελληνικής Αγοράς, προϊόντα της μονάδας, εγχώρια παραγωγή - εισαγωγές - εξαγωγές - κατανάλωση, προβλεπόμενη ζήτηση, ανταγωνιστές, δίκτυο διανομής, τιμές προϊόντων, δασμολογικό καθεστώς, τιμές Ε.Ο.Κ. και τρίτων χωρών, δυναμικότητα της μονάδας), στοιχεία τόπου πραγματοποίησης της επένδυσης (γενικά, επιπτώσεις στο περιβάλλον, πρώτες ύλες, εξασφάλιση προσωπικού, υποδομή περιοχής και λοιπή υποδομή, χωροταξικά και περιφερειακά πλεονεκτήματα, χαρακτηριστικά του οικοπέδου), τεχνικά στοιχεία (περιγραφή και προϋπολογισμός κτιριακών εγκαταστάσεων, έργων διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, μηχανημάτων και μηχανολογικού εξοπλισμού, λοιπού εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων και ειδικών οχημάτων, μέθοδος παραγωγικής διαδικασίας - διάγραμμα ροής, πρόγραμμα παραγωγής, συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις), νομική μορφή - οργάνωση και λειτουργία της επιχείρησης, οικονομικά στοιχεία (συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας, αμοιβές προσωπικού, κόστος επένδυσης και χρηματοδότησή του, κόστος παραγωγής, κόστος πωληθέντων, γενικές δαπάνες, κεφάλαιο κίνησης - και χρηματοδότησή του, αποδοτικότητα επένδυσης) και τελικά να αποδεικνύει τη βιωσιμότητά της.

Αφού συνταχθεί η οικονομοτεχνική μελέτη και ληφθεί η οριστική πλέον απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου για την ίδρυση επιχείρησης η νομοθεσία προβλέπει:

α) Εγκριτική απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στο Τεύχος Β' του Φ.Ε.Κ. αναφορικά με τις αμιγείς Δ.Η.Κ.Ε. και τις Διαδημοτικές - Διακοινοτικές Επιχειρήσεις.

β) Εγκριτική απόφαση του κατά τόπους Νομάρχη, που δημοσιεύεται στο Τεύχος "Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών περιορισμένης ευθύνης" της Εφημερίδας της

Κυβερνήσεως, για όλες τις υπόλοιπες μορφές επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α.

3.4.2 Νομική μορφή των Επιχειρήσεων που συνιστούν ή συμμετέχουν οι Ο.Τ.Α.

Οι Επιχειρήσεις τις οποίες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

1) Αμιγής Δημοτική ή Κοινοτική Επιχείρηση που συνίσταται από ένα Δήμο ή Κοινότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1065/80 (άρθρο 205 και 206) όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του Ν. 1416/84 (άρθρο 35 και 36) και της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών.

Η Επιχείρηση αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη, με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β'.

2) Αμιγής Διαδημοτική ή Διακοινοτική Επιχείρηση που συνιστάται από κοινού από δύο ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1065/80 (άρθρο 205 και 206-213) όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του Ν. 1416/84 (άρθρο 35 - 40 και 42) και της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών.

Η Επιχείρηση αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη, με αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β'.

3) Δημοτική ή Κοινοτική Επιχείρηση συνεταιριστικού χαρακτήρα που συνίσταται από ένα Δήμο ή Κοινότητα και φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 του Ν.1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν. 1416/84, τις διατάξεις του άρθρου 43 του Ν. 1416/84 και την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για τους συνεταιρισμούς.

Η Επιχείρηση αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη και σχετική απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, με έγγραφη συμφωνία των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων του Δήμου ή της Κοινότητας και των Συνεταίρων - φυσικών προσώπων, που

περιέχει το καταστατικό, και έγκριση από την αρμόδια Δημόσια Αρχή.

4) Ανώνυμη Εταιρεία φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Συνεταιρισμών (Δημοσυνεταιριστική Α.Ε.) που συνιστάται ως ανώνυμη εταιρεία από Ο.Τ.Α. και Τ.Ε.Δ.Κ. με συνεταιρισμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 του Ν. 1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν. 1416/84, τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 1416/84 και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες (Ν.2190/1920). Στις εταιρείες αυτές οι Ο.Τ.Α. και Τ.Ε.Δ.Κ. διατηρούν πάντοτε κοινές μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό 35% ως 65% του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών, ενώ κατά το υπόλοιπο ποσοστό συμμετέχουν αποκλειστικά συνεταιρισμοί και κατ'εξάιρεση φορείς του Δημοσίου τομέα (με ποσοστό μέχρι 20%).

Η Εταιρεία αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη και σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των Ο.Τ.Α., των Τ.Ε.Δ.Κ., των Συνεταιρισμών και των Φορέων του Δημοσίου Τομέα που τυχόν συμμετέχουν, με συμβολαιογραφική πράξη που περιέχει το καταστατικό και απόφαση του Νομάρχη που δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

5) Δημοτική ή Κοινοτική Εταιρεία Λαϊκής βάσης που συνιστάται ως ανώνυμη εταιρεία από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 του Ν.1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν. 1416/84, στις διατάξεις του άρθρου 45 του Ν.1416/84 και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες (Ν.2190/1920)

Στις εταιρείες αυτές οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε το 35% του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών και μαζί με τους συνεταιρισμούς την πλειοψηφία των μετοχών (ή στην περίπτωση ενός Ο.Τ.Α. τουλάχιστον το 35%), ενώ καθένας από τους λοιπούς εταίρους το πολύ το 2% του μετοχικού κεφαλαίου.

Η Εταιρεία αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη και σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Συνεταιρισμών, με συμβολαιογραφική πράξη που

περιέχει το καταστατικό, και απόφαση του Νομάρχη που δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

6) Ανώνυμη εταιρεία φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (αμιγής ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α.) που συνιστάται ως ανώνυμη εταιρεία από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 του Ν. 1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν. 1416/84, στις διατάξεις του άρθρου 46 του Ν.1416/84 και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες (Ν.2190/1920).

Στις εταιρείες μπορούν να συμμετέχουν και φορείς του Δημοσίου Τομέα με ποσοστό μέχρι 20% του μετοχικού κεφαλαίου.

Η Εταιρεία αυτή συνιστάται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη και σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με συμβολαιογραφική πράξη που περιέχει το καταστατικό, και απόφαση του Νομάρχη που δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

7) Μεικτή επιχείρηση φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνιστάται ως ανώνυμη εταιρεία ή συνεταιρισμός από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα (ιδιώτες), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 του Ν.1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν.1416/84, τις διατάξεις του άρθρου 46 του Ν.1416/84 και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες ή τους συνεταιρισμούς αντίστοιχα. Στις επιχειρήσεις αυτές οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε το 35% του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών και μαζί με τους συνεταιρισμούς την πλειοψηφία των μετοχών.

8) Λοιπές Επιχειρήσεις

Εκτός από τις παραπάνω επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. στις οποίες είναι καθοριστική η συμμετοχή φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συμμετέχουν, χωρίς κανένα περιορισμό ως προς το ποσοστό συμμετοχής τους, στις παρακάτω επιχειρήσεις:

1) Σε ανώνυμη εταιρεία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2190/1920. Για τη συμμετοχή Ο.Τ.Α. προηγείται πλήρης οικονομοτεχνική μελέτη και απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, που περιλαμβάνει τα στοιχεία του

άρθρου 205 του Ν. 1065/80 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του Ν.1416/84, και υποβάλλεται στο Νομάρχη για έλεγχο. Σε ανώνυμες εταιρείες μπορούν να συμμετέχουν επίσης οι Τ.Ε.Δ.Κ. και οι Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

2) Σε εταιρεία μεικτής οικονομίας (π.χ. του Ν.1337/1983) για τη συμμετοχή Ο.Τ.Α. εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία που αναφέρθηκε παραπάνω για την συμμετοχή Ο.Τ.Α. σε ανώνυμη εταιρεία.

3) Σε συνεταιρισμό οποιασδήποτε κατηγορίας, εφόσον η συμμετοχή Ο.Τ.Α. προβλέπεται από την αντίστοιχη νομοθεσία. Για τη συμμετοχή Ο.Τ.Α. εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία που αναφέρθηκε παραπάνω για τη συμμετοχή Ο.Τ.Α. σε ανώνυμη εταιρεία.

4) Σε κοινοπραξία.

3.4.3 Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. κατά αντικείμενο

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε επιχειρήσεις που συνιστούν μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν:

α) Για την εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού, και για την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.

β) Για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.

γ) Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

1) ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο Αγροτικός Τομέας αποτελεί ευρύ πεδίο για την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των Ο.Τ.Α. και ιδιαίτερα αυτών της αγροτικής υπαίθρου.

Η δραστηριοποίησή τους αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο στη φάση της πρωτογενούς παραγωγής, με σκοπό την αποτελεσματικότερη και πληρέστερη αξιοποίηση των εδαφικών και υδατινών πόρων της περιοχής τους, όσο και στη φάση της επεξεργασίας - μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων του τομέα (σε συνεργασία με αντίστοιχους

αγροτικούς συνεταιρισμούς ή με παραγωγούς). Ενδεικτικά οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι Ο.Τ.Α. είναι:

α) ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, που περιλαμβάνει τις αροτριάιες καλλιέργειες, τις δενδρώδεις καλλιέργειες, τα αμπέλια και τα κηπευτικά.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συμβάλλουν στην αξιοποίηση Δημοτικών - Κοινοτικών εκτάσεων ή και δημοσίων εκτάσεων της περιοχής που δεν προσφέρονται χρήσεις. Με τη συμμετοχή και συνεργασία παραγωγών που θα εισφέρουν και δικά τους αγροτεμάχια ή και προσωπική εργασία θα μπορέσουν να δημιουργηθούν ομαδικές εκμεταλλεύσεις σε δημοσυνεταιριστική βάση.

Εάν η παραγωγή της ομαδικής εκμετάλλευσης είναι σημαντική θα μπορέσει να υποστηρίξει την επιτόπια παραπέρα επεξεργασία της (ίδρυση συσκευαστηρίου, ψυγείου ή και γεωργικής βιομηχανίας).

Οι Ο.Τ.Α. σε συνεργασία με τους τοπικούς γεωργικούς συνεταιρισμούς (Δημοσυνεταιριστικές επιχειρήσεις) θα μπορέσουν να προχωρήσουν στην ίδρυση των απαραίτητων γεωργικών βιομηχανιών για τα προϊόντα φυτικής παραγωγής της περιοχής τους (συσκευαστήρια, ελαιοτριβεία, μονάδες παραγωγής χυμών, αλευρόμυλους κ.λ.π.), με ιδιαίτερη προσοχή, γιατί υπάρχει ήδη σημαντικό πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό.

Σε ορισμένες περιοχές, κυρίως στις ορεινές, όπου υπάρχει πλούσια αυτοφυής βλάστηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, ριζών, με πρωτοβουλία των Ο.Τ.Α. θα μπορέσει να οργανωθεί σε συστηματική βάση η συλλογή, επεξεργασία και εμπορία των φυτών αυτών.

β) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ: Στις κτηνοτροφικές περιοχές της χώρας οι Ο.Τ.Α. σε συνεργασία - με τους κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση:

- Μονάδων επεξεργασίας γάλακτος (παστερίωση, τυροκόμηση)
- Μονάδων επεξεργασίας κρέατος - αλλαντικών
- Μονάδων παραγωγής ζωοτροφών
- Σφαγείων και μονάδων αξιοποίησης των υποπροϊόντων των σφαγείων (οστά, λίπη κ.λ.π.) -

Επίσης υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας των Ο.Τ.Α. με κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς για την ίδρυση μονάδας επεξεργασίας δερμάτων μικρών ζώων, γιατί τα δέρματα αυτά σήμερα εξάγονται στο σύνολό τους ακατέργαστα.

γ) ΔΑΣΗ: Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συμβάλλουν στην ίδρυση μονάδων για την ορθολογική αξιοποίηση των δασών και των δασικών προϊόντων όπως είναι:

- Οι μονάδες υλοτόμησης και επεξεργασίας της ξυλείας (εργοστάσια μοριοσανίδων)
- Οι μονάδες συλλογής και αξιοποίησης της ρητίνης (ρητινοκαλλιέργεια)
- Τα εκτροφεία θηραμάτων κ.λ.π.

Η εκμετάλλευση των δασών από Δημοσυνεταιριστικές επιχειρήσεις, εκτός από το αυξημένο οικονομικό όφελος των κατοίκων της περιοχής, θα διασφαλίσει την ορθολογική υλοτόμηση, αναπαραγωγή και γενικότερα την προστασία του δασικού πλούτου της χώρας.

δ) ΑΛΙΕΙΑ: Υπάρχει σημαντικό πεδίο για την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των Ο.Τ.Α., ιδιαίτερα για την αξιοποίηση των εσωτερικών υδάτων της χώρας (λίμνες, ποτάμια, λιμνοθάλασσες), με την ίδρυση :

- ιχθυογεννητικών σταθμών για τον εμπλουτισμό των εσωτερικών υδάτων με κατάλληλες ποικιλίες ψαριών,
- ιχθυοτροφείων,
- αλιευτικών μονάδων, και εφόσον υπάρχει επαρκής ποσότητα αλιευμάτων, μονάδων επεξεργασίας αλιευμάτων,
- μονάδας παραγωγής ιχθυοτροφών για λίμνες και ποτάμια.

Στην θαλάσσια αλιεία οι Ο.Τ.Α. θα μπορέσουν να συνεργαστούν με τους συνεταιρισμούς των αλιέων για την ίδρυση μονάδων επεξεργασίας και κονσερβοποίησης ψαριών. Με την συμμετοχή τους οι Ο.Τ.Α. θα μπορέσουν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην προστασία των θαλάσσιων περιοχών και ιδιαίτερα των αλιευτικών πεδίων.

2) ΤΟΜΕΑΣ ΟΡΥΚΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Στον τομέα του ορυκτού πλούτου, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να αναπτύξουν σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα και ιδιαίτερα για την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των

λατομικών προϊόντων (μάρμαρα και αδρανή υλικά) και των βιομηχανικών ορυκτών (γύψος κ.λ.π.)

Με το Ν.1428/84 δίνεται η δυνατότητα της απ' ευθείας μίσθωσης σε επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. χώρων για λατομεία αδρανών υλικών μέσα σε λατομικές ζώνες.

Με το Ν.1416/84 (άρθρο 49) δίνεται η δυνατότητα της παραχώρησης σε Ο.Τ.Α. του δικαιώματος εκμετάλλευσης χώρων αμμοληψίας, αμμοχαλίκων κ.λ.π.

Στα μεταλλεύματα δεν υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες για επιχειρηματική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α., λόγω των τεραστιών επενδύσεων που απαιτούνται, της υψηλής τεχνολογίας και της ιδιομορφίας της διεθνούς αγοράς μετάλλων και μεταλλευμάτων.

3) ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στον τομέα της ενέργειας υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες για την ανάπτυξη Επιχειρήσεων τοπικής κλίμακας των Ο.Τ.Α. Χαρακτηριστικές είναι οι παρακάτω περιπτώσεις:

- Κατασκευή (με την τεχνική υποστήριξη της ΔΕΗ) και λειτουργία μικρών αυτόνομων υδροηλεκτρικών σταθμών σε περιοχές που υπάρχει οικονομικά εκμεταλλεύσιμο υδροδυναμικό μικρής κλίμακας.

Όπου το δυναμικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για άρδευση, η αξιοποίησή του -θα συνδυαστεί με σχετικά προγράμματα του Υπουργείου Γεωργίας.

- Πρόσθετη αξιοποίηση των λιμνών (υδροταμιευτήρων) και των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων της ΔΕΗ, τόσο αυτών που υπάρχουν, όσο και όσων θα κατασκευαστούν στο μέλλον, για ιχθυοκαλλιέργεια και συνδυασμένη τουριστική ανάπτυξη.

- Αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας, όπου οι κύριες δυνατότητες συνδέονται με την αξιοποίηση της γεωθερμίας, της αιολικής ενέργειας (κυρίως στα νησιά και σε άλλες παράκτιες περιοχές της χώρας), της ηλιακής ενέργειας, καθώς και των σκουπιδιών στους μεγάλους Δήμους της Χώρας.

- Σε σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας σε μορφή ατμού, που η ΔΕΗ μελετά να κατασκευάσει κοντά σε οικισμούς ή και βιομηχανικές περιοχές, η εκμετάλλευση

της παραγόμενης θερμότητας για θέρμανση κατοικιών και παροχή ζεστού νερού σ' αυτές, και ατμού στις βιομηχανικές-βιοτεχνικές επιχειρήσεις, μπορεί να αναληφθεί από Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

- Στο ίδιο πλαίσιο δραστηριότητας, μπορεί να εξεταστεί η δυνατότητα αξιοποίησης της, υπό μορφή ατμού, απορριπτόμενης ενέργειας από τους μεγάλους λιγνιτικούς σταθμούς της ΔΕΗ, για θέρμανση και παροχή ζεστού νερού σε κοντινούς οικισμούς ή για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών μονάδων αφαλάτωσης.

4) ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Στο βιομηχανικό τομέα, οι δυνατότητες ανάληψης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από τους Ο.Τ.Α. εντοπίζονται κυρίως στην αξιοποίηση εγχώριων τοπικών πρώτων υλών (αγροτικής παραγωγής, ορυκτού πλούτου) και παράλληλα στην αξιοποίηση του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού, για την παραγωγή προϊόντων που ικανοποιούν πρωταρχικά τοπικές ανάγκες και αγορές.

Στα πλαίσια αυτά, οι βιομηχανικοί κλάδοι που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης των Ο.Τ.Α. είναι :

α) Η επεξεργασία φρούτων και λαχανικών, κρέατος και αλλαντικών, γαλακτοκομικών και ελαιουργικών προϊόντων, και ψαριών για κονσερβοποίηση, η επεξεργασία και συσκευασία μελιού. Το είδος των επιχειρήσεων αυτών συνδέεται στενά με τον τόπο παραγωγής των πρώτων υλών δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο όγκος και η φθαρτότητα της πρώτης ύλης, σε συνδυασμό με το ψηλό κόστος μεταφοράς, υπαγορεύουν τη βιομηχανική επεξεργασία σε τοπικό επίπεδο. Στις περιπτώσεις αυτές, οι μικτές μορφές Επιχειρήσεων φαίνεται να είναι οι πιο πρόσφορες και ειδικότερα οι Δημοσυνεταιριστικές είτε για όλα τα στάδια, από την παραγωγή πρώτης ύλης μέχρι τη λιανική πώληση του τελικού προϊόντος, είτε σε ορισμένα στάδια. Βασικά κριτήρια για την ανάληψη τέτοιων δραστηριοτήτων θα είναι η παραγωγικότητα και απόδοση των Επιχειρήσεων, αλλά παράλληλα η διασφάλιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων καθώς και η

- εξυγίανση των εμπορικών κυκλωμάτων είτε στην προμήθεια πρώτων υλών είτε στην εμπορία - διανομή των τελικών προϊόντων.
- β) Η επεξεργασία και εμφιάλωση μεταλλικών νερών, που αποτελεί αξιοποίηση φυσικών πόρων αλλά και συνδέεται άμεσα με τη δημόσια υγεία.
- γ) Η παραγωγή κρασιών σε συνεργασία με συνεταιρισμούς
- δ) Η παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων όπως υφαντά, πλεκτά κεντήματα, μεταξωτά, δερμάτινα είδη και έτοιμα ενδύματα, καθώς και η παραγωγή τυποποιημένων έτοιμων ενδυμάτων (φόρμες εργασίας κ.λ.π)
- ε) Η αξιοποίηση δασικού πλούτου, η επεξεργασία ξύλου, η κατασκευή τυποποιημένων επίπλων, η κατασκευή ξύλινων μικροτεχνημάτων / ξυλοτεχνημάτων, ξύλινων παιχνιδιών για παιδικές χαρές και ξύλινων κιβωτίων για συσκευασία αγροτικών προϊόντων. Η επιχειρηματική δραστηριοποίηση στον κλάδο αυτό προσφέρεται να οργανωθεί με τη συνεργασία Ο.Τ.Α. και συνεταιρισμών ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων σε δημοσυνεταιριστική βάση.
- στ) Η εκμετάλλευση αλυκών και η επεξεργασία αλατιού.
- ζ) Η παραγωγή προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά με προσανατολισμό κυρίως σε υλικά κατασκευών που συνδέονται άμεσα με την κατασκευαστική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. όπως η κατασκευή πλακών επίστρωσης, κρασπέδων πεζοδρομίων, λατομικών προϊόντων κ.λ.π.
- η) Η εξόρυξη, επεξεργασία και κατασκευή ειδών από μάρμαρο. Για την περίπτωση αυτή εξετάζεται η δυνατότητα της δημιουργίας κεντρικού φορέα ελληνικού μαρμάρου με παράλληλη δημιουργία θυγατρικών Επιχειρήσεων με Ο.Τ.Α.
- θ) Η κατασκευή σωλήνων ύδρευσης - άρδευσης και η κατασκευή πλαστικών σακουλών (για απορρίμματα). Στην περίπτωση αυτή είναι σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας Επιχειρήσεων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο με συμμετοχή των Ο.Τ.Α. Από ορισμένους δήμους και κοινότητες έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για μεταποιητικές δραστηριότητες σε κονσερβοποίηση αλιευμάτων, κτηνοτροφικά και γαλακτοκομικά προϊόντα, μεταποιημένες ζωοτροφές, επιπλοποιία, και παραδοσιακά προϊόντα.

5) ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Στον κατασκευαστικό τομέα υπάρχει ευρύτατο πεδίο δραστηριοποίησης για Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. Πολλά έργα μικρού και μεσαίου μεγέθους που συνιστούν υποδομή τοπικής κλίμακας (όπως δρόμοι, πλατείες παιδικές χαρές, έργα ύδρευσης και αποχ/σης), είναι απόλυτα δεμένα με τις αρμοδιότητες και λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ταυτόχρονα, η κατασκευή και συντήρηση των έργων αυτών στο σύνολό τους ή κατά το μεγαλύτερο τμήμα τους, προϋποθέτει Επιχειρήσεις με αρκετά απλή οργάνωση, τυποποιημένο μηχανολογικό εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό που εύκολα εξασφαλίζεται. Είναι κατά συνέπεια εφικτό και σκόπιμο τα έργα αυτά να αναλαμβάνονται από Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που εκτός των άλλων θα μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που δημιουργούνται από χιονοπτώσεις, θύελλες, πλημμύρες, σεισμούς κ.λ.π.

Ειδικά για την κατασκευή των έργων ύδρευσης - αποχέτευσης συστήνονται Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) με βάση τις διατάξεις του Ν. 1069/80.

Επίσης σημαντικές δυνατότητες υπάρχουν για τους Ο.Τ.Α. στον οικιστικό τομέα, μετά την ολοκλήρωση των πολεοδομικών μελετών που έχει αναθέσει το ΥΧΟΠ. Σύμφωνα με το Ν. 1337/83 η διαχείριση των προγραμμάτων ενεργού πολεοδομίας στις οικιστικές περιοχές θα αναληφθεί από Ο.Τ.Α. ή δημοτική επιχείρηση μαζί με τη ΔΕΠΟΣ (π.χ. με προγραμματική σύμβαση) ή θα ανατεθεί σε εταιρείες μικτής οικονομίας (όπου θα συμμετέχει Ο.Τ.Α. και η ΔΕΠΟΣ). Για την κατασκευή των έργων υποδομής προβλέπεται η επιχορήγηση από το Π.Δ.Ε. με ποσοστό 30% της δαπάνης, και για την ενίσχυση των οικιστικών προγραμμάτων σε "ζώνες ενεργού πολεοδομίας" προβλέπεται κατάλληλος προσανατολισμός της κρατικής στεγαστικής πολιτικής (δανείων, ειδικών προγραμμάτων οργανωμένης δόμησης, κινήτρων κ.λ.π.).

6) ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Οι αστικές συγκοινωνίες κύρια, αλλά σε σημαντικό βαθμό και οι υπεραστικές είναι υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα και πρέπει να αποτελούν αρμοδιότητα κοινωνικού φορέα. Αυτό δικαιολογεί απόλυτα τη διακηρυγμένη απόφαση της Κυβέρνησης, να περάσουν προοδευτικά οι υπηρεσίες αυτές στην αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε σχέση με τις θαλάσσιες συγκοινωνίες, η συγκεντρωτική διοικητική και οικονομική διάρθρωση της χώρας έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα, με κυριότερο την ανορθολογική (ακτινική) σύνδεση των περισσότερων νησιών μόνο με τον Πειραιά. Το αποτέλεσμα είναι ψηλό κόστος, άγονες γραμμές, χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών, ατυχήματα κ.λ.π.

Για το λόγο αυτό προγραμματίζεται ανασχεδιασμός των ακτοπλοϊκών γραμμών, σε συνδυασμό με το αεροπορικό δίκτυο, που θα υποβοηθά τη γενικότερη προσπάθεια για περιφερειακή ανάπτυξη και διοικητική αποκέντρωση και θα οδηγεί τελικά στην "περιφερειοποίηση" της ακτοπλοΐας.

Στην κατεύθυνση αυτή σημαντικός μπορεί να είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας με τη δημιουργία ακτοπλοϊκών Επιχειρήσεων που θα αποκαθιστούν την ενδοεπικοινωνία στην Περιφέρεια και θα την συνδέουν με ένα νέο εθνικό ακτοπλοϊκό δίκτυο. Ήδη έχουν επιχορηγηθεί Τ.Ε.Δ.Κ. για τη συμμετοχή τους σε ναυτιλιακές εταιρείες λαϊκής βάσης, θα χρειαστεί όμως μια ολοκληρωμένη τεχνικοοικονομική μελέτη για την αναδιάρθρωση του τομέα.

7) ΕΜΠΟΡΙΟ

Με τον κλάδο του εμπορίου συνδέονται πολλά και σοβαρά προβλήματα κακής λειτουργίας και χαμηλής αποδοτικότητας της οικονομίας στη χώρα μας. Αναφέρονται κύρια στη δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων στο χονδρεμπόριο και στην ύπαρξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού μικρών αντιοικονομικών μονάδων στο λιανικό εμπόριο.

Το αποτέλεσμα είναι να διαμορφώνονται σε μόνιμη βάση τελικές τιμές προϊόντων αδικαιολόγητα ψηλές σε σχέση με το κόστος παραγωγής τους. Ακόμη, πολύ συχνό είναι το φαινόμενο της απόκρυψης αγαθών και δημιουργίας τεχνητής έλλειψης, που οδηγεί επίσης σε απότομες αυξήσεις τιμών, και αρκετές είναι οι περιπτώσεις νοθείας, παραβίασης κανονισμών υγιεινής, απαράδεκτης ποιότητας κ.λ.π. που μαζί με τα προηγούμενα προβλήματα εμποδίζουν τη σωστή λειτουργία της οικονομίας και στη φάση της παραγωγής.

Στην προσπάθεια που έχει αναλάβει η Κυβέρνηση για την εξυγίανση του εμπορίου, σημαντική μπορεί να είναι και η συμβολή των Ο.Τ.Α. με την ίδρυση αμιγών ή μικτών εμπορικών Επιχειρήσεων.

Στις Επιχειρήσεις αυτές μπορούν να συμμετέχουν συνεταιρισμοί παραγωγών ομοειδών προϊόντων, κύρια από το χώρο της αγροτικής παραγωγής, οπότε το αντικείμενό τους θα είναι η τυποποίηση - συσκευασία και διάθεση των προϊόντων, τόσο στο χονδρικό όσο και απευθείας στο λιανικό εμπόριο, με κύριους αλληλοσυνδεόμενους στόχους τη βελτίωση της ποιότητας των αγαθών, τον ομαλό εφοδιασμό της αγοράς, την αποδυνάμωση του κυκλώματος των μεσαζόντων και την εξασφάλιση λογικών τιμών, τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους τελικούς καταναλωτές.

Οι Επιχειρήσεις αυτές μπορούν να βοηθήσουν επίσης στη συλλογική δραστηριοποίηση βιοτεχνικών μονάδων παραγωγής ομοειδών προϊόντων ευρείας λαϊκής κατανάλωσης, τόσο για τον εφοδιασμό τους με καλύτερους όρους με τις βασικές πρώτες ύλες, όσο και για τη διάθεση των προϊόντων τους κατευθείαν στους τελικούς καταναλωτές μέσα από μεγάλες εκθέσεις προϊόντων.

Ακόμη, οι Επιχειρήσεις αυτές μπορούν να έχουν ως αντικείμενο την ίδρυση και λειτουργία πολυκαταστημάτων, κύρια στα μεγάλα αστικά κέντρα, με κύριο στόχο τη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς στο λιανικό εμπόριο, με την προμήθεια προϊόντων καλής ποιότητας, τη σωστή ενημέρωση του καταναλωτή και την εκλογίκευση των περιθωρίων του εμπορικού κέρδους. Πρόσθετη αποστολή των Επιχειρήσεων αυτών θα είναι η προβολή και προώθηση των εγχώριων προϊόντων.

Ο Νόμος για τα κίνητρα δίνει επίσης τη δυνατότητα να επιχορηγηθούν Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. για την αποθήκευση, διακίνηση και εμπορία υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιά, για την κατασκευή και εκμετάλλευση χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων (γκαράζ) και βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων.

8) ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οι τουριστικές επιχειρήσεις αποτελούν από τις σχετικά ευκολότερες Επιχειρήσεις που μπορούν να αναλάβουν οι Ο.Τ.Α.

Με κύριο προσανατολισμό της μικρής κλίμακας δραστηριότητες, μπορούν να δημιουργηθούν από Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. : κατασκηνωτικά κέντρα (κάμπινγκς), ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια, οργανωμένες πλάζ, μαρίνες. Σε ορισμένες περιπτώσεις προβλέπεται να αναληφθούν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες για την ευρύτερη τουριστική αξιοποίηση της περιοχής τους (βιοτεχνία παραδοσιακών προϊόντων για την παραγωγή υφαντών, πλεκτών, κεντημάτων, ξυλοτεχνημάτων, δερματίνων ειδών κ.λ.π., - εκθετήριο και τουριστικό περίπτερο - αξιοποίηση αρχαιολογικού χώρου).

Σημαντικός μπορεί να είναι και ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην επισκευή και τουριστική αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών, την προστασία και αξιοποίηση περιοχών "ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους" δρυμών και βιότοπων.

Με το Ν.1348/83 (άρθρο 16) δόθηκε η δυνατότητα παραχώρησης της χρήσης αρχαιολογικών ακινήτων και χώρων για αξιοποίησή τους από Ο.Τ.Α., μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου.

Ο Ε.Ο.Τ. διερευνά τις δυνατότητες παραχώρησης τουριστικών ακινήτων ή εκτάσεων που διαχειρίζεται στους ενδιαφερόμενους Ο.Τ.Α., και έχει ήδη εκδηλωθεί το ενδιαφέρον αρκετών Δήμων και Κοινοτήτων για την επισκευή και αξιοποίηση ξενώνων τους, τη δημιουργία κάμπινγκς, την ανάληψη της διαχείρισης οργανωμένων πλάζ, την ίδρυση κέντρων χειμερινού τουρισμού κ.λ.π.

Η συνεργασία των τουριστικών επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. μέσα από μία Ένωση Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. θα τις βοηθήσει

στην κοινή προβολή τους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, στις ανταλλαγές, στην εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού.

Σημαντικές προοπτικές υπάρχουν και για την αξιοποίηση ιαματικών πηγών από δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις.

3.4.4 Κίνητρα και Χρηματοδότηση

Το βασικό εργαλείο για τη χρηματοδότηση των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. είναι ο νόμος για τα κίνητρα (Ν. 1262/82 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Ν. 1360/83 και το Ν. 1479/84).

Με το άρθρο 2 παράγρ. 1 του Ν. 1262/82 δίνεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να κάνουν επενδύσεις σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας (όπως και οι άλλοι φορείς) και επιπλέον να κατασκευάζουν βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια, δημοτικές αγορές, χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών και λοιπών υπηρεσιών.

Με το άρθρο 9 δίνονται στις Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. και στους Συνεταιρισμούς 15 επιπλέον (σε σχέση με τους ιδιωτικούς φορείς) ποσοστιαίες μονάδες επιχορήγησης.

Τα παραπάνω αφορούν την επιχορήγηση των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. Η ίδια συμμετοχή τους τις περισσότερες φορές μπορεί να καλύπτεται από τη συνεισφορά ακίνητης περιουσίας τους.

Το υπόλοιπο των απαιτούμενων κεφαλαίων θα καλύπτεται με δάνειο που θα έχει επιδοτούμενο επιτόκιο (σύμφωνα με το Ν. 1262/82).

Με το Π.Δ. 256/84 δόθηκε η δυνατότητα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων να δανειοδοτεί με ευνοϊκούς όρους τις Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

Επίσης αξιοποιούνται όλες οι δυνατότητες που υπάρχουν από τα ταμεία και τους τραπεζικούς οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

- Από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τις Δ.Ε.Υ.Α.

- Από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (μέσω του Τ.Π.Δ.) για τουριστικές επιχειρήσεις, Δ.Ε.Υ.Α., δημοτικές αγορές κλπ.
- Από το FEOGA για αγροτικές εκμεταλλεύσεις.
- Από το Κοινωνικό Ταμείο για την εκπαίδευση στελεχών.
- Από το Ε.Τ.Π.Α. για χρηματοδότηση Μ.Μ.Ε. στα νησιά κλπ.

4ο Κεφάλαιο

ΧΑΪΔΑΡΙ

ΟΡΙΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

4.1 Η Πόλη του Χαϊδαρίου στο παρελθόν

Μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα, το Χαϊδάρι ήταν γνωστό σαν μια όμορφη και πευκόφυτη περιοχή χωρίς μόνιμα εγκατεστημένο πληθυσμό.

Το ΠΑΛΑΤΑΚΙ είναι το μοναδικό κτίσμα που ξεχωρίζει στην περιοχή, ενώ το 1887 εγκαινιάζεται το Δρομοκαΐτειο Θεραπευτήριο που συγκεντρώνει τους πρώτους Χιώτες κατοίκους.

Μέχρι το 1924 μοναδικά κτίσματα, εκτός από τα προαναφερθέντα, είναι κάποιες ταβέρνες κατά μήκος της Ιεράς Οδού που εξυπηρετούν τους ταξιδιώτες. Το διάστημα 1913 - 1928 εγκαθίσταται στο Χαϊδάρι το Δημόσιο Ψυχιατρείο, στο Δαφνί.

Σταθμό στην ιστορία της περιοχής αποτελεί το έτος 1924 όταν εγκαθίστανται στο Χαϊδάρι οι πρώτοι ουσιαστικά κάτοικοί του, δηλαδή 54 οικογένειες προσφύγων κυρίως από την Ν. Φωκαία και το Τσακμακλί της Μικράς Ασίας.

Το 1933 δημιουργείται η Ενορία Κοίμησης Θεοτόκου και το 1940 η Ενορία Αγίας Παρασκευής.

Το 1935 ο συνοικισμός γίνεται Κοινότητα, ενώ το 1937 εγκαθίσταται στο Χαϊδάρι το Στρατόπεδο.

Το 1947 το Χαϊδάρι γίνεται Δήμος και αρχίζει η πληθυσμιακή και οικιστική του ανάπτυξη λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης.

Η γεωργική γη μετατρέπεται σε μικρά οικόπεδα και οι 1.000 κάτοικοι του 1928 φτάνουν τους 13.773 (απογραφή 1951) και τους 24.002 (απογραφή 1961).

Το 1955 εντάσσεται στο Σχέδιο Πόλεως το μεγαλύτερο μέρος του Χαϊδαρίου, ενώ το 1967 εντάσσεται το υπόλοιπο.

Τελευταία μπήκε στο Σχέδιο το Άνω Δάσος και ο Σκαραμαγκάς.

Σήμερα μετά από δεκαετίες αγώνα και προσπαθειών, το Χαϊδάρι είναι μια μεγάλη πόλη 60.000 κατοίκων, οργανωμένη, σύγχρονη και όμορφη.

4.2 Γενικά - Σημερινή Κατάσταση Δήμου

Ο Δήμος Χαϊδαρίου υπάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1515/85 για το "Ρ.Σ. και την προστασία του περιβάλλοντος της Αθήνας" στην χωροταξική υποενοότητα του Λεκανοπεδίου και συνορεύει με τους Δήμους : Περάματος, Κερατσινίου, Νίκαιας, Κορυδαλλού, Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Περιστερίου, Πετρούπολης και Ασπροπύργου.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου είναι ο μεγαλύτερος ως προς την έκταση του Δήμος στο σύνολο της Δυτικής Αθήνας. Διαθέτει συνολικά 2.300 Ηα από τα οποία η εντός σχεδίου έκταση καλύπτει τα πλήρως δομημένα περίπου 440 Ηα, στα οποία συγκαταλέγονται σημαντικές εκτάσεις που ανήκουν στα δύο μεγάλα Νοσηλευτήρια Ψυχικών Παθήσεων.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου διακρίνεται σε πέντε (5) συνοικίες και δεκαπέντε (15) γειτονιές.

Το Χαϊδάρι είναι από τους ελάχιστους Δήμους της Δυτικής Αθήνας που διαθέτει τεράστιες εκτάσεις πρασίνου, όπου όμως δεν υπάρχουν παρεμβάσεις ή υποδομές που να εξασφαλίζουν την πρόσβαση ή και την χρήση τους από το κοινό.

Η σημερινή πόλη του Χαϊδαρίου αποτελεί τον πλέον ιστορικό οικισμό της Δυτικής Αθήνας. Είναι η πρώτη περιοχή της Δυτικής Αθήνας που απέκτησε εγκεκριμένο σχέδιο.

Η οικονομία του Δήμου Χαϊδαρίου στηρίζεται κατά βάσει στον τριτογενή τομέα, του εμπορίου, με έμφαση στις υπηρεσίες αναψυχής. Αυτό οφείλεται κυρίως στην θέση του που αποτελεί την Δυτική Πύλη της Αθήνας αλλά και στην ύπαρξη σημαντικών ιστορικών και φυσικών αξιοθεάτων.

Αιώνες τώρα αποτελεί τη φυσική και ιστορική είσοδο της Πρωτεύουσας.

Ο πληθυσμός του ξεπερνά σήμερα τις 60.000 κατοίκους και η συνολική του έκταση τα 22.000 στρέμματα, γεγονός που κάνει το Χαϊδάρι τον μεγαλύτερο αστικό Δήμο του Λεκανοπεδίου.

Διαθέτει σημαντικές εκτάσεις πρασίνου, χώρους άθλησης, υποδομές και εγκαταστάσεις για τη νεολαία, όχι μόνο του Χαϊδαρίου αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Έτσι αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών από τους γειτονικούς

Δήμους αλλά και λόγω της θέσης του έχει δυνατότητες προσέλκυσης επισκεπτών Ελλήνων και αλλοδαπών που διέρχονται από την Εθνική οδό με κατεύθυνση προς Αθήνα.

Από τα 22.000 στρέμματα που είναι η συνολική έκταση του Χαϊδαρίου, τα 4.000 στρέμματα είναι η εντός σχεδίου περιοχή και τα υπόλοιπα περιλαμβάνουν τις περιαστικές ορεινές και δασικές εκτάσεις και μεγάλες εγκαταστάσεις πανελλήνιας σημασίας όπως:

- Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά, τα μεγαλύτερα της Ελλάδας.
- Τα Στρατόπεδα ΚΕΔΒ, ΚΕΒΟΠ, ΠΑΛΑΣΚΑ.
- Τα μεγαλύτερα Ψυχιατρεία της χώρας, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (Δαφί) και Δρομοκαΐτειο.

Το Χαϊδάρι μορφολογικά θεωρείται αστική ημιορεινή περιοχή ενώ διοικητικά υπάγεται στη Νομαρχία Αθηνών και χωροταξικά στην υποενοότητα της Δυτικής Αθήνας.

Συνδέεται συγκοινωνιακά με το κέντρο της Αθήνας και τον Πειραιά με 3 Λεωφορειακές Γραμμές ενώ έχει και Δημοτική Τοπική Συγκοινωνία.

4.3 Πληθυσμός - Απασχόληση

Οι πληθυσμιακές μεταβολές που εμφανίστηκαν στο Δήμο Χαϊδαρίου κατά την τελευταία τριακονταετία έχουν κατ' αρχήν και για την δεκαετία 1951-'61 μεγάλη αύξηση (74,3%), για την δεκαετία 1961-'71 58,8% και για την δεκαετία 1971-'81 24,3%. Οι μεταβολές αυτές υπολογίστηκαν με βάση τις απογραφές πληθυσμού της Ε.Σ.Υ.Ε. για τα έτη 1951, 1961, 1971 και 1981.

Οι πληθυσμοί για τις προηγούμενες χρονολογίες είναι αντίστοιχα : 13.773, 24.002, 38.121 και 47.396 κάτοικοι. Συνολικά παρατηρείται φθίνουσα πληθυσμιακή αύξηση. Ο αριθμός νοικοκυριών για το 1971 ήταν 7.776 νοικοκυριά και για το 1981 ήταν 11.350 εμφανίζεται δηλαδή αύξηση 46%.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο αριθμός των μελών ανά νοικοκυριό μειώθηκε από 3,5 σε 3,3 άτομα στην δεκαετία 1971-'81.

Σχετικά με την αναλογία ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού στο δήμο, σημειώνεται ότι για τα έτη 1961, 1971 και 1981 αυτή ήταν αντίστοιχα 22,7% και 26,8%, 25,6% και 39,7% και 28,4% και 44% αντίστοιχα.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η αναλογία είναι ίδια για τις χρονολογίες 1961 και 1981 με μία μείωση του ενεργού πληθυσμού για το 1971.

Η κατανομή της απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού σε πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή για τα έτη 1971 και 1981 παρουσιάζει αύξηση στον δευτερογενή, μεγάλη αύξηση του τριτογενή, καθώς και μεγάλη πτώση του πρωτογενή. (Αντίστοιχος αριθμός απασχολούμενων: Πρωτογενής 112 και 30, δευτερογενής 4.868 και 5.908 και τριτογενής 4.616 και 6.666.)

Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ ο πληθυσμός για το 1981 ήταν 47.396.

4.3.1 Πληθυσμός

Με βάση τα στοιχεία των απογραφών της Ε.Σ.Υ.Ε. ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Χαϊδαρίου αυξήθηκε από 24.002 κατοίκους το 1961 σε 47.396 το 1981.

Ειδικότερα ο Δήμος Χαϊδαρίου αναπτύχθηκε με γρήγορο ρυθμό στο διάστημα 1961 - 1971 και με αργότερο στο διάστημα 1971 - 1981, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Στον πίνακα αναφέρονται και τα αντίστοιχα στοιχεία των γειτονικών Δήμων.

Ο.Τ.Α.	Πληθυσμός			Απόλυτη Μεταβολή		Ποσοστιαία Μεταβολή	
	1961	1971	1981	1961 - 1971	1971 - 1981	1961 - 1971	1971 - 1981
Δ. Χαϊδαρίου	24.002	38.121	47.396	14.119	9.275	58,8	24,3
Δ. Αιγάλεω	57.840	79.961	81.906	22.121	1.945	38,2	2,4
Δ. Νίκαιας	83.266	86.269	90.368	3.003	4.099	3,6	4,8
Δ. Αγ. Βαρβάρας	13.726	26.409	29.259	12.683	2.850	92,4	10,8
Δ. Κορυδαλλού	30.859	47.335	61.313	16.476	13.978	53,4	29,5
Δ. Περιστερίου	79.335	118.413	140.858	39.078	22.445	49,3	19,0

4.3.2 Πληθυσμός κατά φύλο και ηλικία, 1981

Τάξεις Ηλικιών Έτη	Άρρενες	Θήλεις
0 - 4	1.764	1.416
5 - 9	1.312	1.280
10- 14	1.180	1.024
15 - 19	3.268	956
20 - 24	5.292	1.080
25 - 29	1.096	992
30 - 34	1.396	1.360
35 - 39	1.604	1.560
40 - 44	1.580	1.288
45 - 49	1.032	968
50 - 54	696	888
55 - 59	908	748
60 - 64	608	624
65 - 69	384	496
70 - 74	224	400
75 - 79	136	204
80 - 84	40	112
85 - 89	40	52
90 - 94	12	20
95 & άνω	4	12
Σύνολο	22.576	15.480

4.3.3 Πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης, φύλο και ομάδες ηλικιών

Ομάδες Ηλικιών	Σύνολο	Φύλο	Απόφοιτοι Ανωτάτων Σχολών	Φοίτησαν ή φοιτούν σε Α.Ε.Ι.	Απόφοιτοι Λυκείου	Απόφοιτοι Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Μη αποφοιτήσαντες του Δημοτικού	Μη δηλώσαντες επίπεδο μόρφωσης	Αγράμματοι	Έχοντες δίπλωμα Τεχνικής ή Επαγγελματικής εκπαίδευσης
10 - 14	1.180	Άρρενες	-	-	-	80	620	464	16	16	-
	1.024	Θήλειες	-	-	-	60	528	428	8	4	-
15 - 19	3.268	Άρρενες	-	56	340	896	1.860	108	8	48	212
	956	Θήλειες	-	12	156	260	440	84	4	3	4
20 - 24	5.292	Άρρενες	68	216	1.592	728	2.500	172	16	64	924
	1.080	Θήλειες	8	36	236	76	596	120	8	40	20
25 - 29	1.096	Άρρενες	60	60	240	108	564	56	8	32	116
	992	Θήλειες	8	20	176	40	556	184	8	40	12
30 - 34	1.396	Άρρενες	92	16	164	188	772	156	8	52	36
	1.360	Θήλειες	28	4	160	104	680	376	8	60	20
35 - 39	1.604	Άρρενες	48	20	216	196	732	388	4	72	52
	1.560	Θήλειες	28	4	140	72	616	676	24	228	28

40 - 44	1.588	Άρρενες	52	16	180	124	812	400	4	92	40
	1.288	Θήλεις	8	4	80	24	648	500	24	192	12
45 - 49	1.032	Άρρενες	24	12	104	72	588	224	8	60	32
	968	Θήλεις	-	-	40	40	492	392	4	172	-
50 - 54	696	Άρρενες	12	-	72	44	352	216	-	48	16
	888	Θήλεις	8	-	32	48	364	424	12	196	4
55 - 59	909	Άρρενες	12	8	84	60	484	260	-	68	16
	748	Θήλεις	-	-	16	40	244	428	20	240	-
60 - 64	608	Άρρενες	12	-	60	48	260	228	-	76	4
	624	Θήλεις	4	4	12	20	188	372	24	216	-
65 -	840	Άρρενες	16	-	48	64	348	348	16	152	4
	1.296	Θήλεις	4	-	20	40	324	836	72	644	-
Σύνολο	19.508	Άρρενες	396	404	3.100	2.608	9.892	3.020	88	780	1.452
	12.794	Θήλεις	96	84	1.068	824	5.676	4.820	216	2.044	10
Γενικό Σύνολο			492	488	4.168	3.432	15.568	7.840	304	2.824	1.552

4.3.4 Πληθυσμός ηλικίας 10 ετών και άνω κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Ο.Τ.Α.	Πληθυσμός ανά Δήμο	Απόφοιτοι Α.Ε.Ι.	Φοίτησαν ή φοιτούν σε Α.Ε.Ι.	Απόφοιτοι Λυκείου	Απόφοιτοι Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Μη αποφοιτή- σαντες του Δημοτικού	Μη δηλώσαντες επίπεδο μόρφωσης	Αγράμματοι	Έχοντες δίπλωμα Τεχνικής ή Επαγγελματικής εκπαίδευσης
Δ. Χαϊδαρίου	32.292	492	488	4.148	3.432	15.568	7.840	304	2.824	1.562
Δ. Περιστερίου	95.188	968	1.188	7.192	8.664	45.596	29.416	2.164	9.940	992
Δ. Αγ. Βαρβάρας	20.956	176	276	976	1.576	9.076	7.940	936	3.472	232
Δ. Αιγάλεω	66.040	712	884	5.796	6.068	31.936	19.124	1.540	6.232	832
Δ. Νίκαιας	72.308	656	804	6.016	6.560	31.456	25.360	1.156	9.628	780
Δ. Κορυδαλλού	38.412	632	484	3.720	4.160	17.196	11.644	776	3.876	692
Σύνολο	325.196	3.636	4.124	27.848	30.460	150.828	101.324	6.876	35.972	5.090

4.3.5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά επάγγελμα, φύλο και ομάδα ηλικίας

Ομάδες Ηλικιών	Φύλο	Επιστήμονες Ελεύθεροι Επαγγελματίες	Διευθύνοντες & ανώτερα Διοικητικά στελέχη	Υπάλληλοι γραφείου	Έμποροι & πωλητές	Απασχολού- μενοι στην παροχή υπηρεσιών	Απασχολού- μενοι στη γεωργία, δασοκομία, αλιεία και θήρα	Τεχνίτες, εργάτες & χειριστές μεταφορι- κών μέσων	Μη Δηλώ- σαντες	Σύνολο Οικονο- μικά Ενεργών
10 - 14	Άρρενες	-	-	-	8	12	-	40	-	60
	Θήλεις	-	-	-	-	8	-	12	-	20
15 - 19	Άρρενες	12	-	4	40	48	12	508	4	628
	Θήλεις	-	-	20	24	8	4	156	4	216
20 - 24	Άρρενες	56	-	28	44	68	16	556	16	784
	Θήλεις	20	-	120	20	28	4	148	8	348
25 - 29	Άρρενες	72	4	64	60	88	8	512	8	816
	Θήλεις	40	-	40	16	16	-	32	4	148
30 - 34	Άρρενες	88	-	128	80	128	8	692	8	1.128
	Θήλεις	36	-	24	20	64	4	68	12	232
35 - 44	Άρρενες	164	3	212	236	256	28	1.556	44	2.508
	Θήλεις	120	-	28	48	120	4	132	20	472

45 - 54	Άρρενες	64	8	80	104	128	8	764	16	1.172
	Θήλεις	52	-	32	32	116	-	96	8	336
55 - 64	Άρρενες	32	-	68	108	72	20	412	12	724
	Θήλεις	8	-	8	4	40	4	36	-	100
65 -	Άρρενες	-	9	8	8	8	3	20	8	64
	Θήλεις	-	-	-	-	8	-	-	4	12
Σύνολο	Άρρενες	488	24	592	688	804	103	5.060	116	7.884
	Θήλεις	276	-	272	164	408	20	680	60	1.884
Γενικό Σύνολο		764	24	864	852	1.212	123	5.740	176	9.768

4.3.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά επάγγελμα

Ο.Τ.Α.	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	Επιστήμονες Ελεύθεροι Επαγγελματίες Τεχνικοί και Βοηθοί	Διευθύνοντες & Ανώτερα Διοικητικά Στελέχη	Υπάλληλοι Γραφείου	Έμποροι & Πωλητές	Απασχολού- μενοι στην Παροχή Υπηρεσιών	Απασχολού- μενοι στη γεωργία, ζωοκομία, δασονομία, αλιεία, θήρα	Τεχνίτες Εργάτες και χειριστές μεταφ. μέσων	Μη δηλώσα- ντες
Δ. Χαϊδαρίου	9.768	764	24	864	852	1.212	123	5.740	176
Δ. Περιστερίου	41.240	1.260	92	3.408	3.756	4.188	500	26.872	1.120
Δ. Αγ. Βαρβάρας	8.472	284	8	536	644	840	72	5.604	476
Δ. Αιγάλεω	28.476	996	96	2.676	2.476	2.756	300	18.476	688
Δ. Νικαίας	27.164	1.164	72	2.200	2.840	2.068	164	17.880	756
Δ. Κορυδαλλού	14.336	836	48	1.440	1.676	1.220	136	8.580	364
Σύνολο	129.456	5.304	340	11.124	12.244	12.284	1.295	83.152	3.580

4.4 Πολεοδομικά στοιχεία της πόλης του Χαϊδαρίου

4.4.1 Οικιστική δομή

Ο Δήμος Χαϊδαρίου όπως είναι σήμερα διαιρείται σε 5 συνοικίες και 15 γειτονιές. Υπάρχουν οι εξής συνοικίες:

Συνοικία 1: Κεντρική, που περικλείεται από άξονες Λ. Αθηνών (Εθνική), Ιεράς Οδού, όρια Δήμου Αιγάλεω.

Συνοικία 2: Δάσος Χαϊδαρίου

Συνοικία 3: Μεταξύ ορίων Δήμου Περιστερίου, Στρατοπέδου ΚΕΒΟΠ και Λ. Αθηνών

Συνοικία 4: Δαφνί

Συνοικία 5: Σκαραμαγκάς

Τα κέντρα του Δήμου εμφανίζουν γραμμική ανάπτυξη. Το κέντρο του Δήμου συγκεντρώνει χρήσεις εμπορικές διοικητικές εξυπηρετήσεις, γραφεία, κάποιες αίθουσες πολιτισμού και ελεύθερους χώρους (πλατείες) που βρίσκονται στην περιοχή που άρχισε η πρώτη τους ανάπτυξη, παρ' όλο πως με τις διαδοχικές επεκτάσεις του σχεδίου πόλης βρίσκονται αρκετά μακριά από τις οριακές συνοικίες και γειτονιές.

Γι' αυτό σ' αυτές τις περιοχές έχουν δημιουργηθεί νέα κέντρα συνοικιών τα οποία όμως παρουσιάζουν σχεδόν μόνο εμπορικές χρήσεις. Και αυτά τα κέντρα εξελίσσονται γραμμικά.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όπου υπάρχει απουσία αυτών των πόλεων του εμπορίου και κάποιου εξοπλισμού, οι γειτονιές λειτουργούν με υποτυπώδη τρόπο.

Ως προς τους συντελεστές δόμησης ο Δήμος παρουσιάζει την ψηλότερη πραγματοποιημένη εκμετάλλευση Σ.Δ. 0,30 στο κύριο μέρος του (εκτός Δάσους - Δαφνιού) σε σχέση με τον επιτρεπόμενο (θεσμοθετημένος Σ.Δ.1,00). Στα Βόρεια της Λ. Καβάλας (Εθνικής) τμήμα ο Σ.Δ. είναι 1,60

ενώ ο πραγματοποιημένος 0,80 και στο Δαφνί οι αντίστοιχοι είναι 0,60 και 1,00.

Ο Οικισμός του Σκαραμαγκά έχει πραγματοποιημένο Σ.Δ. τάξης 0,20. Η μέση κάλυψη είναι 40%, με μεγαλύτερο ποσοστό στην Αστυθέα και Γρηγορούσα και μικρότερο στο Δάσος και Δαφνί.

Εξάντληση του επιτρεπόμενου ύψους εμφανίζεται στο τμήμα του Δάσους Χαϊδαρίου επειδή η περιοχή έχει μικρό ποσοστό κάλυψης και πανταχόθεν ελεύθερο σύστημα και επειδή κυρίως ανοικοδομείται με το σύστημα αντιπαροχής.

4.4.2 Χρήσεις Γης

- Η χρήση για κατοικία είναι η κυρίαρχη χρήση περιοχής.
- Ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι υπάρχουν μέσα στο εγκεκριμένο σχέδιο σε ποσοστιαία αναλογία 8% ως προς το σύνολο του εγκεκριμένου σχεδίου της περιοχής μελέτης. Η αναλογία αυτή θεωρείται ανεπαρκής, αφού στην πραγματικότητα καλύπτει μόλις το 1/3 των αναγκών.
- Περιμετρικά της περιοχής υπάρχουν ιδιαίτερες χρήσεις υπερτοπικής σημασίας όπως το ΚΕΒΟΠ και τα δύο Ψυχιατρεία που η εγκατάστασή τους έγινε επειδή υπήρχε διαθέσιμη και χαμηλού κόστους γη πριν κατοικηθεί η περιοχή, σε συνδυασμό με την έλλειψη πολιτικής γης, για το καθορισμό χρήσεων.
- Οι συγκεντρώσεις εμπορίου παρουσιάζονται κυρίως κατά μήκος αξόνων με εμπορικό χαρακτήρα σε μικρό μέγεθος καταστημάτων (οριακών για την επιβίωσή τους επιχειρήσεων) αλλά και διάσπαρτο σ' όλο τον οικιστικό ιστό. Στο σύνολό του ξεπερνάει κατά πολύ τον επιθυμητό Μ.Ο. 0,65 μ²/κάτοικο και είναι σε μεγάλο ποσοστό στην κατηγορία ανωμάλου εμπορίου. Κεντρική περιοχή του Δήμου είναι η γύρω από την οδό Καραϊσκάκη περιοχή ως την Λεωφ. Αθηνών. Υπάρχει εξάπλωση των κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος των αξόνων όπου αναπτύσσονται μέχρι τώρα. Στο Δήμο Χαϊδαρίου, το κέντρο παρ' όλη τη σοβαρότατη τομή του οικιστικού ιστού από την Λ. Αθηνών - Εθνική αντίστοιχα, τείνει να εξελιχτεί και στις περιοχές πάνω από τον οδικό άξονα.

Ελεύθεροι χώροι. Καταγράφηκαν αρκετοί κατά μήκος της Λ. Αθηνών, ιδιωτικοί και αδιαμόρφωτοι, καθώς και μέσα στον οικιστικό ιστό. Αξιόλογο πράσινο ο λόφος Προφήτη Ηλία. Γενικά υπάρχει περιαστικό πράσινο σημαντικής κλίμακας. Θα πρέπει να σημειωθεί η πραγματοποίηση απο το Δήμο εκτεταμένης γης πρασίνου στην Λ. Αθηνών.

Στοιχεία ειδικού ενδιαφέροντος. Κηρυγμένα μνημεία είναι η μονή Δαφνίου και το Ιερό της Αφροδίτης στην Αφαία. Κηρυγμένη αρχαιολογική περιοχή είναι αυτή του σπηλαίου του Πανός δίπλα στην Μονή Δαφνίου.

Αξιόλογα κτίσματα : Το "Παλατάκι".

Ιστορικής μνήμης : Το Μπλοκ 15 που βρίσκεται στο ΚΕΒΟΠ.

- Μετατροπές στις υπάρχουσες χρήσεις γης, εμφανίζονται στο Σκαραμαγκά, όπου η κατοικία εκδιώκεται σε όφελος της βιοτεχνίας ενώ εγκαθίσταται στη γειτονική περιοχή Αφαίας.
- Η βιομηχανική χρήση υπάρχει στο Σκαραμαγκά με τα ναυπηγεία.
- Η βιομηχανική χρήση - στο επίπεδο της πολύ μικρής οικογενειακής επαγγελματικής επιχείρησης - υπάρχει διάσπαρτη στον οικιστικό ιστό αλλά και σε συγκεντρώσεις στους άξονες Ιεράς Οδού και Λ. Αθηνών (Εθνική). Το ίδιο ισχύει και για τα συνεργεία αυτοκινήτων.

4.4.3 Το Οδικό δίκτυο

Υπάρχουν στενοί δρόμοι με υπερβολική κυκλοφορία, δρόμοι που από άποψη γεωμετρικών χαρακτηριστικών κατατάσσονται σε χαμηλή κατηγορία ενώ από άποψη κυκλοφορίας που περνά από αυτούς, κατατάσσονται ψηλά.

Ελεύθερες λεωφόροι δεν υπάρχουν σήμερα στην περιοχή. Υπάρχει όμως η ταχεία Λεωφόρος Αθηνών (αρχικό τμήμα της Εθνικής Οδού προς Κόρινθο). Η Λεωφόρος αυτή έχει σαν κύριο προορισμό την εξυπηρέτηση ενδοαστικών μετακινήσεων μεγάλου μήκους, παρουσιάζει όμως και έντονη υπεραστική κίνηση. Έχει ικανοποιητική γεωμετρία, υψηλή ικανότητα φόρτου και διαθέτει 4 λωρίδες κατά

κατεύθυνση με διαχωριστική νησίδα. Η μέση ταχύτητα της κυκλοφορίας είναι περίπου 70 χιλ. ανά ώρα.

Οι διασταυρώσεις στη Λεωφόρο Αθηνών είναι ισόπεδες ελεγχόμενες με φωτεινή σηματοδότηση πλην εκείνων με τις Λεωφόρους Σχιστού και Κηφισσού. Οι περισσότερες διασταυρώσεις χαρακτηρίζονται από υπερφόρτωση κατά τις ώρες αιχμής με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται και εδώ σημαντικά προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Στο εσωτερικό της η περιοχή διασχίζεται από ένα πλήθος οδικών αξόνων. Το κύριο βάρος των εσωτερικών μετακινήσεων παραλαμβάνει η Ιερά Οδός. Είναι δρόμος χωρίς διαχωριστική νησίδα που εξυπηρετεί σχετικά μεγάλα ενδοαστικά ταξίδια με μέση ταχύτητα διαδρομής περίπου 50 χιλ. ανά ώρα και 1-2 λωρίδες κατά κατεύθυνση.

Οι συλλεκτήριοι οδοί διανέμουν στο τοπικό δίκτυο, δηλαδή στις περιοχές με χαρακτήρα γειτονιάς, τις μετακινήσεις των αρτηριών. Έχουν μέση ταχύτητα κυκλοφορίας περίπου 40 χιλ. ανά ώρα και κύριο χαρακτηριστικό του οδικού δικτύου είναι η ανεπάρκεια του σε σχέση με τους ψηλούς φόρτους που υπάρχουν. Το οδόστρωμα βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση κατά το μεγαλύτερο μέρος η δε γεωμετρία των δρόμων δεν είναι συνήθως ικανοποιητική με κλίσεις μεγάλες ή και αρνητικές μερικές φορές.

4.5 Αξιοθέατα - Πάρκα - Ιστορικά μνημεία της πόλης του Χαϊδαρίου

Το Χαϊδάρι θεωρείται "η ανάσα της Δυτικής Αθήνας". Διαθέτει το Διομήδειο Κήπο το μεγαλύτερο Βοτανικό Κήπο της ανατολικής Μεσογείου, μία πανέμορφη έκταση 1.800 στρεμμάτων με 3.000 είδη φυτών απ' όλο τον κόσμο.

Η δασική ζώνη του Δαφνίου, το Άλσος και το Δημοτικό Περίπτερο συμπληρώνουν την εικόνα μιας όμορφης περιοχής, με πολύ πράσινο.

Για τους μικρούς φίλους του Χαϊδαρίου υπάρχει το Πάρκο Νεολαίας. Ένας πρότυπος παιχνιδότοπος μέσα σ'

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΝΗ ΔΑΦΝΙΟΥ

έναν όμορφο και μεγάλο χώρο πρασίνου, τον μοναδικό σε ολόκληρο το Ποικίλο Όρος, που δεσπόζει του Χαϊδαρίου.

Το Χαϊδάρι διαθέτει σήμερα 23 πλατείες και χώρους πρασίνου συνολικής έκτασης περίπου 200 στρεμμάτων καθώς επίσης και 17 παιδικές χαρές.

Όσον αφορά τώρα την ιστορική πορεία του Χαϊδαρίου περιλαμβάνει ιστορικά μνημεία από κάθε περίοδο :

- Τον αρχαιολογικό χώρο με το Ιερό της Αφαίας, κοντά στον ομώνυμο οικισμό.
- Την αρχαία Ιερά Οδό που συνέδεε κατά την αρχαιότητα την Αγορά των Αθηνών με το Ιερό της Δήμητρας στην Ελευσίνα, συνολικού μήκους 19 χλμ. Το μεγαλύτερο σωζόμενο και αποκαλυφθέν τμήμα της αρχαίας οδού βρίσκεται στα όρια του Δήμου Χαϊδαρίου.
- Τη Βυζαντινή Μονή Δαφνίου. Το σπουδαιότερο Μνημείο Βυζαντινής Τέχνης στην Αττική και το λαμπρότερο κομμάτι του κρυμμένου θησαυρού του Χαϊδαρίου. Κτίσμα του 11ου μ.Χ. αιώνα επί ερειπίων προϋπάρχοντος ναού του 5ου αιώνα. Στην αρχαιότητα στο ίδιο σημείο υπήρχε ναός του Απόλλωνος, τμήματα του οποίου σώζονται ακόμη (ογκόλιθος στο εξωτερικό τείχος, κίονας κλπ.). Ονομαστά σε όλο τον κόσμο είναι τα ψηφιδωτά της Μονής, απλωμένα στις υψηλές επιφάνειες των τοίχων και μοναδικό το ψηφιδωτό του θόλου που απεικονίζει τον Παντοκράτορα.
- Τον διατηρητέο - παραδοσιακό πύργο ΠΑΛΑΤΑΚΙ και τον περιβάλλοντα χώρο. Εδώ τον Αύγουστο του 1826 οι δυνάμεις του Στρατάρχη Καραϊσκάκη και του Κάρολου Φαβιέρου αντιμετώπισαν τον Κιουταχή που πολιορκούσε την Ακρόπολη (Μάχη του Χαϊδαρίου). Το ίδιο το ΠΑΛΑΤΑΚΙ κτίσμα του περασμένου αιώνα εκλεκτικίστικης αρχιτεκτονικής, αποκαταστάθηκε πλήρως στην αρχική του μορφή από ειδικά συνεργεία και σήμερα είναι Κέντρο Πολιτισμού του Δήμου Χαϊδαρίου και χώρος διεξαγωγής Εκδηλώσεων Τέχνης.

- Το Στρατόπεδο του Χαϊδαρίου. Το μεγαλύτερο γερμανικό στρατόπεδο συγκέντρωσης στην κατεχόμενη Ελλάδα. Στον ένα χρόνο της λειτουργίας του, φυλακίστηκαν και βασανίστηκαν 21.000 άνθρωποι και έχασαν την ζωή τους πάνω από 2.000 ! Χαρακτηριστικό τμήμα του το φοβερό απομονωτήριο "ΜΠΛΟΚ 15" που διατηρείται ακριβώς στην ίδια κατάσταση.

4.6 Πνευματικά - Πολιτιστικά Κέντρα της πόλης του Χαϊδαρίου

Η τοπική πνευματική και πολιτιστική δημιουργία έχει μεταβάλλει το Χαϊδάρι σε ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Το Κέντρο Πολιτισμού ΠΑΛΑΤΑΚΙ όλο το χρόνο και η Μονή Δαφνίου κάθε καλοκαίρι φιλοξενούν εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου όλων των μορφών Τέχνης και Πολιτισμού.

Το Χαϊδάρι διαθέτει επίσης Πνευματικό Κέντρο με πέντε τμήματα (Μουσικό, Εικαστικό, Χορευτικό, Θεατρικό, Βιβλιοθήκη), επτά Πολιτιστικά Κέντρα, δύο Κινηματοθέατρα (χειμερινό και θερινό), πάνω από 30 καθηγητές και - κύρια - 2.000 μέλη του Πνευματικού Κέντρου.

Λειτουργούν επίσης :

- Τμήμα μουσικής προεκπαίδευσης για παιδιά
- Τμήματα εκμάθησης μουσικών οργάνων
- Δημοτική Χορωδία
- Ορχήστρα παραδοσιακής μουσικής
- Ορχήστρα Δραματικής Έκφρασης
- Παιδική Θεατρική Σκηνή
- Τμήμα ζωγραφικής
- Τμήμα χειροτεχνίας
- Τμήμα ξυλογλυπτικής
- Τμήμα υφαντικής
- Τμήμα κοσμήματος
- Τμήμα φωτογραφίας
- Τμήμα σκηνογραφίας

- Χορευτικά συγκροτήματα παραδοσιακών χορών

Στο Χαϊδάρι υπάρχουν ακόμη αρκετές ιδιωτικές σχολές Μουσικής και Χορού καθώς και Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης για διάφορες ειδικότητες.

4.7 Αθλητικές εγκαταστάσεις

Το Χαϊδάρι σήμερα προσφέρει πολλές και ποικίλες δυνατότητες άθλησης στους κατοίκους του και ιδιαίτερα στην Νεολαία του.

Διαθέτει :

- Πλήρες Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο με γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα και Στίβο και 8 γήπεδα Αθλοπαιδιών
- Κλειστό Γυμναστήριο
- Δημοτικό Κολυμβητήριο Ολυμπιακών Διαστάσεων
- Δημοτικό Γήπεδο Ποδοσφαίρου με χόμα
- 26 Ανοιχτά Γήπεδα Αθλοπαιδιών σ' όλο το Χαϊδάρι

Επίσης διαθέτει έναν από τους πλέον δραστήριους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς της χώρας, με ευθύνη του οποίου οργανώνονται Προγράμματα Άθλησης για όλους (Κολύμβηση, Ρυθμική Γυμναστική, Κλασικός Αθλητισμός, Τέννις, Πεζοπορεία, Ορειβασία, Χιονοδρομίες, Σχολείο στο Βουνό, Χαντ - Μπωλ, Αθλητισμός και Γυναίκα, Αθλητισμός στην Τρίτη Ηλικία, Αθλητισμός και Άτομα με ειδικές ανάγκες, κλπ.)

Επίσης κάθε χρόνο διοργανώνονται μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις, όπως:

- Το Δημοτικό Τουρνουά με 3.500 συμμετοχές
- Οι Αγώνες Κλασικού Αθλητισμού
- Ο Γύρος Χαϊδαρίου
- Οι Αγώνες Κολύμβησης
- Ο Σχολικός Ανώμαλος Δρόμος

και άλλες δρατηριότητες όπως:

- Σεμινάρια Αθλητιατρικής και Προπονητικής
- Ιατρικές έρευνες
- Διεθνή Συνέδρια κλπ.

4.8 Υγεία και Πρόνοια της πόλης του Χαϊδαρίου

Το Χαϊδάρι είναι μια πόλη σύγχρονη που εξοπλίζεται με κοινωνικές υποδομές για όλες τις ηλικίες.

Διαθέτει:

- Τρία Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων
- Πέντε Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς και έναν Κρατικό
- Δημοτικό Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής
- Δημοτική Κοινωνική Υπηρεσία
- Δημοτικό Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Μέριμνας
- Συμβουλευτικό Σταθμό

Διαθέτει επίσης Δημοτική Τράπεζα Αίματος ενώ γίνονται συχνά και Ειδικά Προγράμματα Προληπτικής Ιατρικής.

Υπάρχουν ακόμη δύο Ειδικά Νοσοκομεία (Ψυχιατρικά), δύο Θεραπευτήρια Χρονίως Πασχόντων, 4 Ιατρικά Διαγνωστικά Κέντρα, 69 Ιδιωτικά Ιατρεία και 25 Φαρμακεία.

Πρέπει επίσης να αναφερθούμε ότι εδώ κατασκευάζεται το Γενικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Δυτικής Αθήνας, δυναμικότητας 730 κλινών.

4.9 Η οικονομική ανάπτυξη της πόλης του Χαϊδαρίου

Οι αναπτυξιακές δυνατότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής καθιστούν το Χαϊδάρι ιδανικό τόπο για επιχειρηματική δράση.

Η ολοκλήρωση των βασικών δικτύων υποδομής, η αισθητική υπεροχή και οι αναβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης, έχουν αυξήσει θεαματικά την αξία της περιοχής και έχουν δημιουργήσει τις προϋποθέσεις οικονομικής ανάπτυξης.

Η κεντροβαρική γεωγραφική θέση στο Δυτικό Λεκανοπέδιο και στην είσοδο της Αθήνας, η ύπαρξη μεγάλων οδικών αξόνων, οι μεγάλοι μεγέθους ελεύθεροι χώροι, η ύπαρξη χώρων ειδικού ενδιαφέροντος και υπερτοπικής σημασίας, η ύπαρξη βιομηχανίας κλίμακας και βιοτεχνίας καθώς και εξειδικευμένου παραγωγικού δυναμικού είναι μερικά από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της πόλης του Χαϊδαρίου.

Ταυτόχρονα η Τοπική Αγορά αναπτύσσεται συνεχώς και καλύπτει ολοένα και περισσότερες ανάγκες των καταναλωτών.

Ιδιαίτερα αναπτυγμένος είναι στο Χαϊδάρι ο τομέας της αναψυχής, οργανωμένος κατά μήκος βασικών οδικών αξόνων, που παρέχει πλούσια γκάμα επιλογών στους κατοίκους και στους επισκέπτες.

Τέλος, ο Δήμος έχει ιδρύσει τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.) που είναι σήμερα μία μεγάλη και οργανωμένη επιχείρηση με 6 εκμεταλλεύσεις και άλλες παράλληλες δραστηριότητες, όπως η δωρεάν Δημοτική Συγκοινωνία ή ο Δημοτικός Θερινός Κινηματογράφος.

4.10 Ο Δήμος Χαϊδαρίου ως διοικητική μονάδα και οι υπηρεσίες του

Ο Δήμος Χαϊδαρίου δημιουργήθηκε το 1947. Σήμερα απασχολεί 254 υπαλλήλους εκ των οποίων οι 148 είναι μόνιμοι και οι 106 είναι αορίστου χρόνου.

Το επίπεδο του προσωπικού είναι ιδιαίτερα χαμηλό εφόσον από αυτούς οι 12 είναι Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.), οι 13 είναι Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.), ενώ όλοι οι υπόλοιποι είναι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.).

4.10.1 Δημοτικές Υπηρεσίες

Πρωτόκολλο

Το Πρωτόκολλο απασχολεί δύο υπαλλήλους και πρωτοκολλεί τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα του Δήμου Χαϊδαρίου.

Γραφείο Εσόδων

Το Γραφείο Εσόδων απασχολεί πέντε υπαλλήλους και εισπράττει τους φόρους και τα τέλη από τους Δημότες του Χαϊδαρίου.

Δημοτολόγιο

Το Δημοτολόγιο απασχολεί 7 υπαλλήλους και εκδίδει πιστοποιητικά για τους Δημότες του Χαϊδαρίου.

Ληξιαρχείο

Το Ληξιαρχείο απασχολεί έναν υπάλληλο και εκδίδει ληξιαρχικές πράξεις για τους Δημότες του Χαϊδαρίου.

Γραφείο Προμηθειών

Το Γραφείο Προμηθειών απασχολεί έναν υπάλληλο και αναλαμβάνει την προμήθεια γραφικής ύλης και την διανομή της στα γραφεία του Δημαρχείου.

Γραφείο έκδοσης αδειών καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος

Απασχολεί δύο υπαλλήλους και εκδίδει τις άδειες για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Γραμματεία Δημάρχου

Απασχολεί δύο υπαλλήλους και ασχολείται με την διεκπεραίωση του γραφείου Δημάρχου.

Δημοτική Αστυνομία

Απασχολεί έξι υπαλλήλους και επιτηρεί τους δημόσιους χώρους και τους πεζοδρόμους.

Γραφείο Προϊσταμένου Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών

Απασχολεί δύο υπαλλήλους εκ των οποίων ο ένας είναι ο Προϊστάμενος.

Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων

Απασχολεί έναν υπάλληλο και ασχολείται με τις Δημόσιες Σχέσεις του Δήμου.

Γραφείο Προγραμματισμού

Απασχολεί έναν υπάλληλο και ασχολείται με θέματα Προγραμματισμού και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

Λογιστήριο

Απασχολεί 6 υπαλλήλους και εκδίδει εντάλματα πληρωμής για τους προμηθευτές, τους εργολάβους και άλλους που έχουν κάποια χρηματική σχέση με τον Δήμο.

Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και εκδίδει τις αποφάσεις που παίρνονται στις Συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου.

Γραφείο Δημαρχιακής Επιτροπής

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και εκδίδει τις αποφάσεις που παίρνονται στις Συνεδριάσεις της Δημαρχιακής Επιτροπής.

Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και εκδίδει τις αποφάσεις που παίρνονται στις Συνεδριάσεις της Δημαρχιακής Επιτροπής.

Γραφείο Μισθοδοσίας

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και ασχολείται με τους μισθούς και τα επιδόματα του προσωπικού του Δήμου.

Γραφείο Προσωπικού

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και ασχολείται με θέματα που αφορούν το προσωπικό του Δήμου.

Γραφείο Μηχανογράφησης

Απασχολεί δύο υπαλλήλους και ασχολείται με την τεχνική υποστήριξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών που χειρίζονται οι υπάλληλοι του Δήμου.

Τεχνική Υπηρεσία

Απασχολεί υπαλλήλους και ασχολείται με την μελέτη, κατασκευή και επιτήρηση όλων των έργων που εκτελούνται στο Δήμο Χαϊδαρίου.

Γραφείο Προϊσταμένου Τ.Υ.

Απασχολεί τρεις υπαλλήλους και ασχολείται με την σύνταξη και τον έλεγχο των μελετών των έργων που εκτελούνται στο Δήμο.

Γραφείο Αντιδημάρχου Έργων

Απασχολεί ένα υπάλληλο ο οποίος διεκπεραιώνει την αλληλογραφία του γραφείου του Αντιδημάρχου των Έργων.

Υπηρεσία Καθαριότητας

Ασχολείται με όλα τα θέματα που αφορούν την καθαριότητα της πόλης του Χαϊδαρίου, την συλλογή απορριμμάτων, την καθαριότητα των κοινοχρήστων χώρων, των πεζοδρόμων και των πλατειών καθώς και τον ηλεκτροφωτισμό αυτών.

Κοινωνική Υπηρεσία

Ασχολείται με τα προβλήματα των κατοίκων της πόλης του Χαϊδαρίου και κυρίως με τους άπορους.

Συμβουλευτικός Σταθμός

Ασχολείται με τα προβλήματα των κατοίκων, της νεολαίας και απαρτίζεται από επιστημονικό προσωπικό, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

4.10.2 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

A. Συγκρότηση Υπηρεσιών

Τις Υπηρεσίες του Δήμου συγκροτούν:

- α. Το Γραφείο Δημάρχου
- β. Η Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών
- γ. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
- δ. Η Διεύθυνση Προστασίας και ελέγχου Περιβάλλοντος

B. Διάρθρωση Υπηρεσιών

Οι παραπάνω υπηρεσιακές μονάδες, διαρθρώνονται ως εξής:

A' Γραφείο Δημάρχου

1. Γραφείο Γεν. Γραμματέα
2. Ιδιαίτερο γραφείο Δημάρχου - Δημοσίων Σχέσεων - Πληροφοριών - Πολιτικών Γάμων
3. Γραφεία Αντιδημάρχων
4. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
5. Γραφεία Ειδικού Συμβούλου ή Επιστημονικού Συνεργάτη και Ειδικού Συνεργάτη
6. Γραφείο Κοινωνικών Υπηρεσιών
7. Γραφείο Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων - Νεολαίας και Αθλητισμού
8. Γραφείο Προγραμματισμού και Μελετών

Β' Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

1. Γραφείο Διευθυντού - Γραμματεία
2. Τμήμα Διοικητικό
  - α) Γραφείο Προσωπικού
  - β) Γραφείο Πρωτοκόλλου - Διεκπεραίωσης Αρχείου, Δακτυλογράφησης
  - γ) Γραφείο Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων
  - δ) Γραφείο Ειδικής Υπηρεσίας
  - ε) Γραφείο Υπαλλήλων Ειδικών Καθηκόντων
3. Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου και Δημαρχιακής Επιτροπής
  - α) Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου και Συνοικιακών Συμβουλίων
  - β) Γραφείο Δημαρχιακής Επιτροπής
  - γ) Γραφείο Επιτροπών και Δημοτικών Συμβούλων
4. Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης
  - α) Γραφείο Δημοτολογίου
  - β) Γραφείο Μητρώων Αρρένων και Στρατολογίας
  - γ) Γραφείο Ιθαγένειας - Εκλογών
  - δ) Γραφείο Ληξιαρχείου

5. Τμήμα Εσόδων

- α) Γραφείο βεβαίωσης τελών, εισφορών, φόρων, δικαιωμάτων
- β) Γραφείο εκμετάλλευσης Δημοτικής περιουσίας - Νεκροταφείου
- γ) Γραφείο Διαγωνισμών - Αγορών - Αποθήκης
- δ) Γραφείο Ταμειακής Υπηρεσίας

6. Τμήμα Εξόδων

- α) Γραφείο εκκαθάρισης και εντολής δαπανών
- β) Γραφείο Λογιστηρίου και Προϋπολογισμού
- γ) Γραφείο εκκαθάρισης δαπανών έργων αυτεπιστασίας
- δ) Γραφείο Μισθοδοσίας και Ασφάλισης Προσωπικού

Γ' Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

1. Γραφείο Διευθυντού - Γραμματεία

2. Τμήμα Μελετών

- α) Γραφείο Αρχιτεκτονικών και Στατικών
- β) Γραφείο Οδοποιίας και υδραυλικών
- γ) Γραφείο Ηλεκτρομηχανολογικό
- δ) Γραφείο Έρευνας αγοράς Προμηθειών

3. Τμήμα Κατασκευών και Συντήρησης

- α) Γραφείο Οδοποιίας και υδραυλικών
- β) Γραφείο Οικοδομικών και Διαμορφώσεων
- γ) Γραφείο Συντήρησης και Επισκευής Κτιρίων
- δ) Γραφείο Ηλεκτρομηχανολογικό και Ηλεκτροφωτισμού

4. Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών

- α) Γραφείο Τοπογραφικών Μελετών

Γραφείο Ε.Π.Α. - Κτηματολόγιο - Δημοτικής Περιουσίας
και Οικιστικής Ανάπτυξης
β) Γραφείο Τρποποποιήσεων και Πράξεων Αναλογισμού

Δ' Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

1. Γραφείο Διευθυντού - Γραμματεία

2. Τμήμα Καθαριότητας

α) Γραφείο Κίνησης

β) Γραφείο Καθαριότητας

δ) Γραφείο Επισκευής και Συντήρησης Οχημάτων
Καθαριότητας και Αποθήκης

3. Τμήμα Περιβάλλοντος και ανάπτυξης πράσινου

α) Γραφείο Κηποτεχνίας - Πράσινου και Φυτωρίου

β) Γραφείο Προστασίας περιβάλλοντος - Παιδικών χαρών
και Αθλητικών Κέντρων

γ) Γραφείο Νεκροταφείου

δ) Γραφείο Επισκευής και Συντήρησης Μηχανολογικού
εξοπλισμού κήπων και αποθήκης

Α' Γραφείο Δημάρχου

3. Γραφεία Αντιδημάρχων

Οι Αντιδήμαρχοι ορίζονται με απόφαση του Δημάρχου και ασκούν καθήκοντα που τους μεταβιβάζει ο Δήμαρχος. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, τις αρμοδιότητες του απόντα Αντιδημάρχου ασκεί ο Δήμαρχος.

Ενεργεί την ιδιαίτερη αλληλογραφία των Αντιδημάρχων.

Διεξάγει κάθε υπηρεσία που του αναθέτουν οι Αντιδήμαρχοι στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους.

Καθορίζει τις ημέρες και ώρες που οι Αντιδήμαρχοι δέχονται Επιτροπές, πολίτες και υπηρεσιακούς παράγοντες

του Δήμου και διεκπεραιώνει κάθε άλλη υπόθεση την οποία ήθελε αναθέσει σ' αυτούς ο Δήμαρχος.

4. Γραφείο Νομικού Συμβούλου

Το γραφείο αυτό διευθύνει ο δικηγόρος του Δήμου που έχει την ευθύνη για κάθε νόμιμο θέμα που αφορά το Δήμο και ειδικότερα για τα παρακάτω θέματα:

Παράσταση ενώπιον κάθε δικαστικής αρχής για την προστασία των συμφερόντων του Δήμου.

Παράσταση στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και της Δημαρχιακής Επιτροπής όταν καλείται γι' αυτό.

Τήρηση αρχείου των δικαστικών υποθέσεων του Δήμου, των σχετικών αποφάσεων των δικαστηρίων και βιβλίο στοιχείων αυτών.

Μελέτη, σχεδιασμό και επεξεργασία διακήρυξης δημοπρασιών, επεξεργασία από νομικής άποψης συμβολαίων, διακηρύξεων κλπ.

Γνωμοδότηση για κάθε νόμιμο ζήτημα που θα προκύψει κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων υποθέσεων από τις Υπηρεσίες του Δήμου.

Μελέτη από νομικής πλευράς για κάθε ζήτημα που του ανατίθεται από το Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο.

Παρακολούθηση των Νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών αποφάσεων που είναι σχετικές με την Δημοτική Νομοθεσία και τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και της Δημαρχιακής Επιτροπής.

5. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων ή Επιστημονικών

Συνεργατών και Ειδικού Συνεργάτη

Ο ειδικός σύμβουλος ή ο επιστημονικός συνεργάτης και ο ειδικός συνεργάτης ασκούν καθήκοντα επιτελικά και δεν έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής.

Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων του Δήμου, τον οποίο έχουν οριστεί να εξυπηρετούν. Το Συμβουλευτικό τους έργο απευθύνεται

προς το Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο και τη Δημαρχιακή Επιτροπή, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους.

6. Γραφείο Κοινωνικών Υπηρεσιών

Μεριμνά για όλα τα κοινωνικά προβλήματα των δημοτών ανεξαρτήτως ηλικίας και συγκεκριμένα:

Για τους υπερήλικες σε συνεργασία με τους Κοινωνικούς φορείς και τα Κ.Α.Π.Η.

Για τα εξώγαμα παιδιά και τα παιδιά των χωρισμένων γονιών.

Φροντίζει για τους άπορους δημότες που έχουν ανάγκη περίθαλψης, σίτισης, ένδυσης και γενικότερα παραμονής και διαμονής σε γηροκομεία ή σε οίκους ευγηρίας.

Διοργανώνει σεμινάρια για ενημέρωση σχετικά με τα προβλήματα της άγαμης μητέρας και ιδρύει σχολές γονέων για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων της εποχής μας, ακόμα οργανώνει ομάδες εφήβων για συζήτηση πάνω στα καυτά θέματα της εφηβίας των νέων που τους απασχολούν (AIDS, Ναρκωτικά, επαγγελματική σταδιοδρομία κλπ.)

Συμμετέχει στη σταυροφορία εθελοντικής αιμοδοσίας ώστε η Τράπεζα αίματος να μπορεί να καλύπτει τις έκτακτες ανάγκες των δημοτών και όλων των εργαζομένων στο Δήμο και τηρεί βιβλίο εθελοντών αιμοδοτών.

Διοργανώνει σεμινάρια σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες (Ψυχολόγους - Παιδιάτρους - Γυναικολόγους-Κοινωνιολόγους) για την ενημέρωση των δημοτών σε θέματα οικογενειακού Προγραμματισμού, σύλληψης αντισύλληψης, προληπτικής ιατρικής για τη γυναίκα και το παιδί.

Γραφείο Προσωπικού

Είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή της ισχύουσας κάθε φορά νομοθεσίας σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση του πάσης φύσεως προσωπικού του Δήμου. Φροντίζει για την τήρηση των μητρώων, των ατομικών φακέλλων και ευρετηρίων του τακτικού προσωπικού, του προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου των συνταξιούχων καθώς

και των δελτίων παρουσίας τους και έχει την ευθύνη για την συνεχή παρακολούθηση και ενημέρωσή τους.

Καταρτίζει τις ονομαστικές καταστάσεις των τακτικών υπαλλήλων του Δήμου όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.

Εκδίδει τα πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις του πιο πάνω προσωπικού για την υπηρεσιακή κατάστασή του στο Δήμο.

Φροντίζει για την διεξαγωγή όλων εκείνων των διαδικασιών που είναι απαραίτητες για την πρόσληψη προσωπικού, τις προαγωγές, απολύσεις, παραιτήσεις, αποσπάσεις, μετατάξεις, χορήγηση αδειών κλπ.

Παρακολουθεί και εφαρμόζει το πειθαρχικό δίκαιο που κάθε φορά ισχύει για το προσωπικό του Δήμου.

Συντάσσει το σχέδιο πρότασης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου και το θέτει υπόψη του Σωματείου των Εργαζομένων για να εκφράσει τη γνώμη του.

Τηρεί το βιβλίο πράξεων Δημάρχου. Ενεργεί όλη της αλληλογραφία που σχετίζεται με το γραφείο.

Γραφείο Πρωτοκόλλου - Διεκπεραίωσης Αρχείου

Φροντίζει για την παραλαβή, πρωτοκόλληση, ευρετηρίαση και συσχέτιση των κάθε φύσης εισερχομένων εγγράφων, τα οποία διανέμει στις υπηρεσίες του Δήμου.

Επιμελείται τη διεκπεραίωση των εξερχομένων εγγράφων τα οποία καταχωρεί στο πρωτόκολλο και το βιβλίο διεκπεραίωσης και επιστρέφει τα αντίγραφα αυτών στα αρμόδια γραφεία για αρχειοθέτηση.

Τηρεί όλα τα κατά νόμο σχετικά βιβλία.

Τηρεί το Γενικό Αρχείο του Δήμου, εκδίδει τα αντίγραφα των εγγράφων στοιχείων που υπάρχουν σ' αυτό ύστερα από έγκριση του Διευθυντή και εισηγείται για την καταστροφή του θεωρούμενου σαν άχρηστου σύμφωνα με τις κείμενες για το θέμα διατάξεις.

Φροντίζει για την τήρηση του αρχείου όλων των Διευθύνσεων του Δήμου καθώς και του αρχείου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου και Δημαρχιακής Επιτροπής

α) Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου

Παραλαμβάνει τα εισηγητικά έγγραφα, αιτήσεις, αναφορές κλπ. που συνιστούν θέματα για τα οποία πρέπει να ασχοληθεί και να αποφασίσει το Δημοτικό Συμβούλιο και σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και το Δήμαρχο συντάσσει και κοινοποιεί την ημερήσια διάταξη των θεμάτων των συνεδριάσεων του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Συγκεντρώνει τα έγγραφα που αφορούν θέματα του Δημοτικού Συμβουλίου και τα τοποθετεί στους αντίστοιχους φακέλλους για ενημέρωση.

Τα θέματα του Συμβουλίου καταχωρούνται στην ημερήσια διάταξη και εισάγονται για συζήτηση αφού προηγουμένως κάθε Τμήμα συντάξει ενυπογράφως την εισήγησή του για καθένα από αυτά.

Η εισήγηση είναι λεπτομερής και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που μπορούν να διευκολύνουν τον Πρόεδρο στην ανάπτυξη του θέματος και το Δημοτικό Συμβούλιο στη λήψη αντικειμενικής και σωστής απόφασης.

Φροντίζει για την έγκαιρη σύμφωνα με το Νόμο σύνταξη και δημοσίευση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Υποβάλλει αντίγραφα των λαμβανομένων αποφάσεων του Δ.Σ. καθώς και των πράξεων της διοικητικής αρχής που αφορούν στην έγκριση ή τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων αυτών.

Κοινοποιεί τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου προς τις αρμόδιες για την εκτέλεση αυτών υπηρεσίες του Δήμου.

Εκδίδει επικυρωμένα αντίγραφα των αποφάσεων του Δ.Σ.

Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις αποζημίωσης των μελών του Δ.Σ.

Στο γραφείο υπηρετεί έμπειρη δακτυλογράφος, η οποία δακτυλογραφεί τις αποφάσεις, τα διαβιβαστικά και ότι άλλο έγγραφο χρειάζεται και βοηθάει γενικά στην λειτουργία του Γραφείου αυτού.

Τέλος τηρεί τα υπό του Νόμου οριζόμενα υποχρεωτικά βιβλία.

β) Γραφείο Δημαρχιακής Επιτροπής

Καταρτίζει, σύμφωνα με τις οδηγίες του Προέδρου της Δ.Ε., την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της Δημαρχιακής Επιτροπής, φροντίζει για την έγκαιρη επίδοση των σχετικών προσκλήσεων στα μέλη αυτής και συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την πληρότητα των θεμάτων.

Συντάσσει νομότυπα τις αποφάσεις που παίρνονται και τις υποβάλλει στις Αρμόδιες Αρχές για έγκριση (Δ.Σ., Νομαρχία).

Τηρεί το αρχείο των αποφάσεων μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά και βιβλιοδετεί τα πρωτότυπα αυτών σε ειδικό βιβλίο.

Εκτελεί κάθε εργασία που είναι σχετική με τις δημοπρασίες που ενεργούνται από την Δ.Ε.

Προελέγχει τον απολογισμό εσόδων - εξόδων του οικονομικού έτους που έληξε και υποβάλλει αυτόν μαζί με έκθεσή της στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Τηρεί τα βιβλία : α) Καταχώρησης εφημερίδων και β) Καταχώρησης των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης.

γ) Γραφείο Επιτροπών και Δημοτικών Συμβούλων

Το Γραφείο αυτό διευκολύνει το έργο των Επιτροπών και των Δημοτικών Συμβούλων.

Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης

α) Γραφείο Δημοτολογίου

Το γραφείο αυτό φροντίζει για :

Τη σύνταξη του Δημοτολογίου.

Τη μεταδημότευση από άλλους Δήμους ή Κοινότητες.

Τις μεταβολές Δημοτολογίου (διαγραφές λόγω θανάτου, διορθώσεις ηλικιών γυναικών, αλλαγή στοιχείων λόγω συντάξεως, συμπλήρωση στοιχείων που λείπουν, εγγραφή αδηλώτων, εξώγαμων κλπ.).

Τη σύνταξη βιβλίων πληθυσμού.

Τη διεκπεραίωση της σχετικής αλληλογραφίας του γραφείου.

Την κατάρτιση βιβλίων Μητρώου Δημοτολογίου.

Την αρχειοθέτηση εγγράφων και γενικών μεταβολών.

Την έκδοση πιστοποιητικών γέννησης και οικογενειακής κατάστασης.

Την έκδοση πιστοποιητικών για πρώτη εγγραφή στο δημοτικό σχολείο και την ταχυδρομική επιστολή τους στους ενδιαφερόμενους.

Τη λεξικογράφηση και ευρετηρίαση καρτελλών εγγραφής στα νέα Δημοτολόγια.

β) Γραφείο Μητρώων Αρρένων και Στρατολογίας

Οι αρμοδιότητες του γραφείου αυτού είναι:

Η σύνταξη ετήσιου μητρώου Αρρένων.

Οι εγγραφές αδηλώτων.

Οι διορθώσεις επωνύμων, κυρίων ονομάτων, πατρωνύμων, μητρωνύμων, τόπων γέννησης, έτους γέννησης, αλλαγής στοιχείων, λόγω υιοθεσίας κλπ.

Η έκδοση πιστοποιητικών κάθε τύπου από τα Μητρώα Αρρένων.

Η αρχειοθέτηση και βιβλιοδέτηση διαταγών Νομαρχίας επί εγγράφων και γενικά μεταβολών στα ετήσια Μητρώα.

Η διεκπεραίωση της σχετικής αλληλογραφίας.

Η κατάρτιση των Στρατολογικών πινάκων.

Η ενημέρωση των υποχρέων προς παρουσίαση ενώπιον των περιοδεύοντων Στρατιωτικών Συμβουλίων.

Η έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών για την απαλλαγή των υπόχρεων από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Η έκδοση των αναγκαίων πιστοποιητικών για την εισαγωγή των ενδιαφερομένων στις διάφορες στρατιωτικές σχολές.

Ενεργεί την απαιτούμενη διαδικασία προς εξακρίβωση των εκάστοτε αναζητούμενων στρατευσίμων των εγγεγραμμένων στα Μητρώα Αρρένων του Δήμου.

Εφαρμόζει την ισχύουσα Νομοθεσία περί Στρατολογίας.

Τμήμα Εσόδων

α) Γραφείο βεβαίωσης τελών, εισφορών, φόρων, δικαιωμάτων

Το γραφείο αυτό επιμελείται της βεβαίωσης του τέλους καθαριότητας και φωτισμού.

Ελέγχει και παρακολουθεί τη βεβαίωση και είσπραξη των τελών καθαριότητας και φωτισμού από τη Δ.Ε.Η.

Συντάσσει παραστατικά στοιχεία για την κατάρτιση χρηματικών καταλόγων, τελών καθαριότητας και φωτισμού των υποχρέων που βεβαιώνονται μέσω της Δ.Ο.Υ.

Παραλαμβάνει, αρχειοθετεί και ελέγχει τις υπεύθυνες δηλώσεις που προβλέπει ο νόμος. Στέλνει τις δηλώσεις και λοιπά στοιχεία στο γραφείο της Ειδικής Υπηρεσίας για έλεγχο και επιμελείται της βεβαίωσης τέλους προστίμου, που προβλέπει ο νόμος, σε περίπτωση διαπίστωσης διαφοράς.

Μεριμνά για την έγκαιρη απόδοση προκαταβολών και εκκαθαρίσεων από τη ΔΕΗ.

Υπολογίζει το τέλος κατάληψης κοινοχρήστων χώρων σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και τις σχετικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και εκδίδει άδειες κατάληψης πεζοδρομίου όπου προβλέπονται.

Παραλαμβάνει τις εκθέσεις ελέγχου των αρμοδίων εξωτερικών οργάνων και διενεργεί έλεγχο όσον αφορά την έκταση των χώρων που χρησιμοποιούνται και προβαίνει στη χρέωση των τελών με το πρόστιμο που προβλέπει ο νόμος κατόπιν απόφασης του Δημάρχου σε περίπτωση διαπίστωσης χρήσης κοινόχρηστους χώρου χωρίς άδεια ή μεγαλύτερης έκτασης ή χρόνου σε σχέση με την άδεια που χορηγήθηκε.

Παραλαμβάνει και ελέγχει τις αιτήσεις - δηλώσεις των ενδιαφερομένων για διαφημίσεις, εκδίδει τις σχετικές άδειες, υπολογίζει το τέλος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και ενημερώνει το σχετικό βιβλίο αδειών που εκδίδονται.

Παραλαμβάνει τις εκθέσεις ελέγχου των αρμοδίων εξωτερικών οργάνων και αξιολογεί αυτές, προκειμένου να χρεώσει αυτούς που έκαναν αυθαίρετες διαφημίσεις. Συντάσσει παραστατικά στοιχεία και καταρτίζει τους

χρηματικούς καταλόγους μαζί με τις αντίστοιχες αποφάσεις Δημάρχου, επιβολής των νομίμων προστίμων.

Παραλαμβάνει και ταξινομεί, σύμφωνα με το Νόμο, τα παράβολα παράβασης του Κ.Ο.Κ., τα οποία με ειδικές καταστάσεις στέλνει αρμοδίως για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων με τα οποία αποδίδονται τα ποσά των παραβάσεων στο Δήμο.

Ταξινομεί τις ανεξόφλητες εκθέσεις του Κ.Ο.Κ., φροντίζει για την εύρεση, μέσω Υπουργείου ή Αστυνομίας των στοιχείων των παραστατικών που τυχόν λείπουν και επιμελείται της βεβαίωσης του προστίμου.

Επιμελείται της βεβαίωσης φόρων εισφορών και δικαιωμάτων.

Συντάσσει παραστατικά στοιχεία για την κατάρτιση των οικείων φορολογικών αποσπασμάτων και την έκδοση φορολογικών και χρηματικών καταλόγων.

Με ετήσιες απογραφές ελέγχει και ενημερώνει τους οικείους φακέλλους και καρτέλες των ακινήτων που υπόκεινται στη φορολογία ή εισφορά και με τη συνεργασία της ειδικής υπηρεσίας φροντίζει για την ανεύρεση αγνώστων ιδιοκτητών ακινήτων.

Παραλαμβάνει και καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο τις υπεύθυνες δηλώσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με το νόμο.

Συντάσσει και υποβάλλει, εμπρόθεσμα στις εκτιμητικές επιτροπές αναλυτικές καταστάσεις των ακινήτων που χρειάζονται εκτίμηση.

Εκδίδει τα δελτία φορολογικής ενημερότητας που προβλέπονται από το νόμο.

Παραλαμβάνει τις καταστάσεις υπολογισμού κόστους κατασκευής πλακοστρώσεων - κρασπεδορείθρων, από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου και σε συνεργασία με το γραφείο ελέγχου και κοινοποιήσεων, φροντίζει τη μέτρηση των κατασκευών κατά ακίνητο και την ανεύρεση των υποχρέων ιδιοκτητών.

Συντάσσει και στέλνει για θεώρηση τις αναλυτικές καταστάσεις των υποχρέων κατασκευής κρασπεδορείθρων - πλακοστρώσεων και στη συνέχεια επιμελείται της βεβαιώσεως των δόσεων.

Εκδίδει τα βεβαιωτικά σημειώματα τα οίκοθεν εισπράξεων των υποχρέων του αντικειμένου όταν ζητηθούν αυτά προ της βεβαιώσεως.

Παραλαμβάνει τους εκδιδόμενους, από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, λογαριασμούς, της δαπάνης, που αναλογεί στους ιδιοκτήτες των παροδίων ακινήτων κατασκευής αγωγών αποχέτευσης και εξωτερικής διακλάδωσης και ταξινομεί αυτούς κατά πρόγραμμα αποχέτευσης συντάσσοντας σχετικές καρτέλλες.

β) Γραφείο Εκμετάλλευσης Δημοτικής Περιουσίας - Δημοτικού Νεκροταφείου

4.10.3 Νομικά Πρόσωπα του Δήμου

Α' ΚΑΠΗ

Το Νομικό Πρόσωπο του Α' ΚΑΠΗ Χαϊδαρίου συστάθηκε το 1982 με σκοπό την παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Χαϊδαρίου ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα.

Β' ΚΑΠΗ

Το Νομικό Πρόσωπο του Β' ΚΑΠΗ Χαϊδαρίου συστάθηκε το 1988 με σκοπό την παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Χαϊδαρίου ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα.

Δημοτικό Κολυμβητήριο

Το Νομικό Πρόσωπο του Δημοτικού Κολυμβητηρίου Χαϊδαρίου συστάθηκε το 1991 με τους εξής σκοπούς:

- 1) Την οργάνωση, λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση των εγκαταστάσεων του Κολυμβητηρίου του Δήμου Χαϊδαρίου.

- 2) Την καλλιέργεια και ανάπτυξη των αθλημάτων του υγρού στίβου με την αξιοποίηση διαφόρων προγραμμάτων και την πρόσληψη κατάλληλου ειδικευμένου προσωπικό (γυμναστές, προπονητές κλπ.).
- 3) Την συνεργασία με τους αθλητικούς Συλλόγους και τους λοιπούς μαζικούς φορείς της περιοχής, την ΕΚΟΦ, τις Ομοσπονδίες των αθλημάτων, της Γ.Γ.Α., το Υπουργείο Πολιτισμού κ.ά.

Πνευματικό Κέντρο με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη

Το Νομικό Πρόσωπο του Πνευματικού Κέντρου Χαϊδαρίου συστάθηκε το 1981 με τους εξής σκοπούς:

- 1) Η ψυχαγωγία, η σύσφιξη των φιλικών δεσμών και η βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των δημοτών.
- 2) Η ανάπτυξη κοινωνικής, εθνικής, μορφωτικής δραστηριότητας και η κοινωνική επιμόρφωση και ενημέρωση στα προβλήματα.
- 3) Η προβολή, μελέτη και εκτέλεση κάθε πνευματικού προγράμματος που μπορεί να συμβάλλει στην πολιτιστική ανάπτυξη των κατοίκων.
- 4) Την οργάνωση, λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου Χαϊδαρίου.

Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Χαϊδαρίου

Το Νομικό Πρόσωπο του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού Χαϊδαρίου συστάθηκε το 1989 με τους εξής σκοπούς:

- 1) Την οργάνωση, λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου Χαϊδαρίου.
- 2) Την δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων, σε όλες τις συνοικίες του Χαϊδαρίου.
- 3) Την καλλιέργεια και ανάπτυξη του μαζικού-λαϊκού αθλητισμού, με την αξιοποίηση των προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, την πρόσληψη κατάλληλου ειδικευμένου προσωπικό (γυμναστές, προπονητές κλπ.) για την καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών

ικανοτήτων των κατοίκων του Χαϊδαρίου, των δύο φύλων και όλων των ηλικιών.

- 4) Την οργάνωση και ανάπτυξη κάθε είδους αθλητικής δραστηριότητας στο Δήμο Χαϊδαρίου (αθλητικές εκδηλώσεις, αγώνες, επιμορφωτικά σεμινάρια, διαλέξεις, συζητήσεις κλπ.) για την καλλιέργεια φίλαθλου πνεύματος στους κατοίκους της περιοχής, ενάντια στο φανατισμό, τη βία στους αθλητικούς χώρους, τους άσκοπους ανταγωνισμούς και την κερδοσκοπία.
- 5) Την συνεργασία με τους αθλητικούς Συλλόγους και τους λοιπούς μαζικούς φορείς της περιοχής, τις Ομοσπονδίες των αθλημάτων, την Γ.Γ.Α., το Υπουργείο Πολιτισμού κ.ά.

Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί

Τα Νομικά Πρόσωπα των Κρατικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Χαϊδαρίου συστάθηκαν το 1995 με σκοπό την ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία νηπίων, τα οποία δεν μπορούν να έχουν το οικογενειακό τους περιβάλλον, την απαραίτητη φροντίδα λόγω απασχόλησης των εργαζομένων γονέων τους ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτιών.

Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Χαϊδαρίου

Αναλύεται στο 5ο Κεφάλαιο.

5^ο Κεφάλαιο

***ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ
ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.)***

5.1 Φάση Δημιουργίας της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. - Σκοπιμότητα

Η πολιτεία, με μια σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, δημιούργησε ένα ευρύ πλαίσιο μέσα στο οποίο οι Ο.Τ.Α. μπορούν να έχουν ενεργή συμμετοχή στους ιδιωτικοοικονομικούς τομείς και να ιδρύουν Δημοτικές Επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν αποδοτικά με τους Ν. 1270/84 και 1416/84, με πλήρη ελευθερία και ευελιξία κινήσεων των οργάνων τους με καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και μεθόδους, δηλαδή σε πλήρη εξομοίωση με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Έτσι λοιπόν ο Δήμος Χαϊδαρίου αποφασίζει την ίδρυση Δημοτικής Επιχείρησης με την επωνυμία "Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Χαϊδαρίου" (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.), με στόχο την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρει η περιοχή του Χαϊδαρίου και την γενικότερη και ολοκληρωμένη οικονομική - κοινωνική - πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου.

Οι βασικοί στόχοι που η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου καλείται να εξυπηρετήσει είναι :

1. Η δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής στο Δήμο Χαϊδαρίου.
2. Η συστηματική καλλιέργεια, διάδοση και ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας.
3. Η δημιουργία της απαραίτητης υποδομής για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των κατοίκων και της νεολαίας.
4. Η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των Τουριστικών Περιπτέρων, Αναψυκτηρίων και άλλων εγκαταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί ή πρόκειται να δημιουργηθούν στο Δήμο Χαϊδαρίου (Τουριστικό Περίπτερο στο Δαφνί, Κάμπινγκ, Αναψυκτήριο στο Παλατάκι και την Πλατεία Δημοκρατίας, Τουριστικό Περίπτερο στο Λόφο Προφήτη Ηλία).

Επίσης η Δημοτική Επιχείρηση με την ίδρυση και λειτουργία της θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και γενικότερα θα συμβάλλει στην αναβάθμιση όχι μόνο του Δήμου Χαϊδαρίου αλλά και ευρύτερα της Δυτικής Αττικής.

5.1.1 Σύσταση Δ.Ε.Α.Δ.Χ. - Φ.Ε.Κ.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου ιδρύθηκε το 1987 μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και στη συνέχεια του Υπουργού Εσωτερικών και δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 236 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της 12/5/1987 τεύχος Δεύτερο, το οποίο αποτελεί και το καταστατικό της επιχείρησης.

Η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 246 έως 253, 256, 260 και 272 του Π.Δ. 76/85 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας).

Σκοπός της Επιχείρησης είναι :

- 1) Η κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του Χαϊδαρίου με ειδικότερους στόχους τη δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής καθώς και την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων στον εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί η διάδοση και η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στους τομείς της μουσικής, του χορού, των εικαστικών τεχνών κλπ.
- 2) Η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους πολιτιστικούς φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα της πόλης.
- 3) Η κατασκευή και διαχείριση χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών καθώς και η διαχείριση ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων και η χρησιμοποίησή τους για πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις.

Η Επιχείρηση διοικείται από ενδεκαμελές (11) Διοικητικό Συμβούλιο που τα μέλη του ορίζονται μαζί με αναπληρωτές από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πέντε (5) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου Χαϊδαρίου, ένας είναι

εκπρόσωπος της Ένωσης Γονέων του Δήμου και τα υπόλοιπα τέσσερα (4) μέλη είναι δημότες ή κάτοικοί του που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικά με το αντικείμενο της επιχείρησης. Στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προστίθεται και εκπρόσωπος των εργαζομένων όταν η Επιχείρηση απασχολεί περισσότερους από είκοσι εργαζόμενους.

Η διάρκεια της Επιχείρησης είναι αορίστου χρόνου και έδρας της είναι ο Δήμος Χαϊδαρίου του Νομού Αττικής.

Τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ο Δήμος στην Επιχείρηση είναι :

- α) Η κυριότητα περιπτέρου - αναψυκτηρίου στην Πλατεία Δημοκρατίας εμβαδού 130 τ.μ. μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο 273,12 τ.μ. συνολικής αξίας 10.716.000 δρχ.
- β) Η κυριότητα κτιρίου στο χώρο ΠΑΛΑΤΑΚΙ εμβαδού 114 τ.μ. μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο 307,84 τ.μ. συνολικής αξίας 11.041.120 δρχ.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου διαθέτει στην Επιχείρηση χρηματικό ποσό 8.000.000 δρχ. ως αρχικό κεφάλαιό της.

Συμπληρωματικοί πόροι της Επιχείρησης είναι: τα έσοδα από δικαιώματα εγγραφών, από δίδακτρα σχολών, από εισπράξεις των αναψυκτηρίων και γενικά από την άσκηση της δραστηριότητάς της, οι πρόσοδοι από την περιουσία της, δάνεια, κληρονομίες, εισφορές, δωρεές και λοιπές επιχορηγήσεις.

Η Επιχείρηση μπορεί να διαλυθεί:

- α) με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών
- β) όταν λήξει χωρίς να παραταθεί η διάρκεια της Επιχείρησης
- γ) με πτώχευση της Επιχείρησης.

5.1.2 Κανονισμοί της Επιχείρησης

Από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης συντάσσονται ορισμένοι κανονισμοί που εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Αυτοί είναι:

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. με τον οποίο καθορίζεται η οργάνωση, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της Επιχείρησης και το ανώτατο όριο του προσωπικού της. Σύμφωνα με αυτόν η διάρθρωση των υπηρεσιών της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. έχει ως εξής:

Η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. συγκροτείται από την Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου, την Γενική Διεύθυνση και τους κύκλους της Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης - Δημιουργίας, της Επιμόρφωσης, Ψυχαγωγίας και των Εμπορικών Δραστηριοτήτων.

Ο Κανονισμός Διαχείρισης της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. ο οποίος βασίζεται i) στις διατάξεις του άρθρου 211 του Ν. 1065/80 όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 1416/84 και ii) στις διατάξεις της υπ' αριθμ. 25027/9-4-1984 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 1416/84.

Σ' αυτόν αναφέρονται : το οικονομικό έτος, ο προϋπολογισμός, ο ισολογισμός, τα έσοδα, τα έξοδα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ., προσωπικό για την κάλυψη παροδικών αναγκών της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. και γενικότερα ότι έχει σχέση με διαχειριστικά θέματα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσεται Κανονισμός Προσωπικού ο οποίος καθορίζει τους κανόνες που διέπουν την πρόσληψη, τα προσόντα του προσωπικού και το πειθαρχικό του δίκαιο.

Το προσωπικό της Επιχείρησης προσλαμβάνεται με επιλογή από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από Επιτροπή η οποία συγκροτείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι αποδοχές του προσωπικού της Επιχείρησης καθορίζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Η οικονομική διαχείριση της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. ενεργείται με βάση το δικό της προϋπολογισμό Εσόδων και Εξόδων και είναι ανεξάρτητη από τη Δημοτική και Κοινοτική Διαχείριση.

Έχει δική της Ταμειακή Υπηρεσία και τηρεί βιβλία και φορολογικά στοιχεία Γ' κατηγορίας που προβλέπονται από τον κώδικα φορολογικών στοιχείων.

Το τυχόν περίσσευμα που απομένει από την διαχείριση της Επιχείρησης ύστερα από την κάλυψη των αναγκών της και τη δημιουργία των απαραίτητων αποθεματικών αποδίδεται στο Δήμο Χαϊδαρίου.

5.2 Δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. που λειτουργούν

5.2.1 Αίθριο

Το Αίθριο είναι ένα καφέ - εστιατόριο - μπαρ - αναψυκτήριο που λειτουργεί όλο το έτος. Πρόκειται για ένα ακίνητο συνολικής επιφάνειας 201 τ.μ. ενώ ο περιβάλλοντας χώρος είναι 355 τ.μ. Βρίσκεται στην Πλατεία Δημοκρατίας επί της οδού Στρατάρχου Καραϊσκάκη.

Απασχολεί 12 άτομα το χειμώνα και 18 το καλοκαίρι. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του ανέρχεται σε 70.000.000 δρχ.

Είναι η πρώτη δραστηριότητα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. και λειτούργησε στα πλαίσια της Δημοτικής Επιχείρησης με Δημοτικούς Υπαλλήλους από 17/6/1987 ως 15/1/1997. Μετά μισθώθηκε σε ιδιώτες.

Το μίσθωμα ανέρχεται σε 1.800.000 δρχ. μηνιαίως.

Ο μισθωτής υποχρεούται στην καταβολή των δημόσιων και δημοτικών φόρων καθώς και τελών καθαριότητας και φωτισμού.

Ο Δήμος ή Νομικό του Πρόσωπο δικαιούται έστω και αν το μισθώνει να κάνει 2 εκδηλώσεις το έτος για τις οποίες απολαμβάνει 70% έκπτωση και για παραπάνω εκδηλώσεις 30% έκπτωση. Τα έσοδα του Αίθριου, όσο λειτούργησε σαν Δημοτικό Κατάστημα είναι:

Έτος	Ποσό
1993	122.892.265
1994	120.228.452
1995	107.264.369
1996	116.673.766

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΙΘΡΙΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΘΕΑΘΗΝΑΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΛΟΦΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ
ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΔΑΦΝΙΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

ΠΑΛΑΤΑΚΙ

Στα πλαίσια του Αιθρίου λειτουργούσε και Catering (διανομές σε δημότες παραγγελιών φαγητών, ποτών, καφέδων κλπ.). Το Catering λειτούργησε τα έτη 1995 και 1996.

5.2.2 Ιστορικό - Παλατάκι

Το ΙΣΤΟΡΙΚΟ στο ΠΑΛΑΤΑΚΙ είναι καφετέρια - πιτσαρία, αναψυκτήριο που λειτουργεί μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες από Μάιο ως Σεπτέμβρη.

Πρόκειται για ένα ακίνητο συνολικής επιφάνειας 154,73 τ.μ. που βρίσκεται στο Χαϊδάρι στον αύλειο χώρο του ιστορικού κτιρίου - Κέντρου Πολιτισμού του Δήμου Χαϊδαρίου "ΠΑΛΑΤΑΚΙ" μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο του. Απασχολεί 18 άτομα διαφόρων ειδικοτήτων.

Δημιουργήθηκε το 1990 και λειτούργησε σαν δημοτικό ως το 1995. Στις 1/6/1995 μισθώνεται. Το μίσθωμα ανέρχεται στο 1.200.000 δρχ. το μήνα.

Το Ιστορικό δημιουργήθηκε από το Δήμο Χαϊδαρίου και είναι η δεύτερη δραστηριότητα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

5.2.3 Περίπτερο

Η τρίτη δραστηριότητα της Δημοτικής Επιχείρησης είναι το ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ το οποίο βρίσκεται στην Εθνική Οδό Αθηνών - Κορίνθου στην περιοχή πλάστιγγες Σκαραμαγκά.

Παρέχει υπηρεσίες επισιτιστικού χαρακτήρα στους ταξιδιώτες και λειτουργεί σαν δημοτικό από το 1993 ως σήμερα.

Απασχολεί 18 άτομα. Στα πλαίσια του Περιπτέρου το 1997 υπολειτουργεί και το Catering δηλαδή χωρίς διανομή. Τα έσοδα και τα έξοδά του κατά τα έτη λειτουργίας του είναι :

Έτος	Έσοδα	Έξοδα
1993	80.431.928	62.905.035
1994	107.695.430	90.812.707

1995	131.761.036	114.971.212
1996	190.564.662	166.067.092
1997	245.107.551	218.125.601

5.2.4 Λόφος - Τουριστικό Περίπτερο Προφήτη Ηλία

Πρόκειται για ένα Τουριστικό Περίπτερο που βρίσκεται σε κοινόχρηστο χώρο του Άλσους του Προφήτη Ηλία συνολικής επιφάνειας 417 τ.μ. που περιλαμβάνει W.C., αποθηκευτικούς χώρους, χώρους βεραντών καθώς επίσης και χώρους ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων. Το ακίνητο κατασκευάστηκε από την Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Δημιουργείται τον Νοέμβριο του 1993 και μισθώνεται κατευθείαν ως σήμερα. Η μίσθωση αρχίζει από τις 15/11/1993 και λήγει στις 14/11/1999. Το μίσθιο ανέρχεται στο 1.500.000 δρχ. το μήνα. Όλο το μηχανολογικό εξοπλισμό και γενικότερα τις εγκαταστάσεις του καταστήματος αναλαμβάνει ο εκμισθωτής.

Η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. έχει αναλάβει την υποχρέωση να μην χορηγεί άδειες σε μικροπωλητές - καντίνες και να μην επιτρέπεται η εγκατάσταση και η παραμονή τους στην περιοχή του Λόφου πλην της εορτής του Προφήτη Ηλία.

5.2.5 Δημοτική Συγκοινωνία

Η Δημοτική Συγκοινωνία ξεκίνησε σαν δραστηριότητα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. το 1994 με κόστος του Δήμου. Είχε 2 λεωφορεία αρχικά και 1 πούλμαν του ΚΑΠΗ. Σήμερα ο στόλος αποτελείται από 5 οχήματα που απασχολούν σε μόνιμη βάση 7 οδηγούς. Τα δρομολόγια της Δημοτικής Συγκοινωνίας ξεκινούν καθημερινά στις 7.00 π.μ. και τελειώνουν στις 9.10 μ.μ.

Το μοναδικό έσοδο της Δημοτικής Συγκοινωνίας είναι οι διαφημίσεις που γίνονται πάνω στα λεωφορεία, δεδομένου ότι δεν υπάρχει εισιτήριο και η μεταφορά των δημοτών είναι ελεύθερη.

Αυτό οφείλεται στο ανεπαρκές νομικό πλαίσιο, το οποίο δεν έχει εκχωρήσει ακόμη την αρμοδιότητα της συγκοινωνίας στους Δήμους. Υπάρχει δηλαδή νομικό

κώλυμα το οποίο αφορά την είσπραξη εισιτηρίων. Δηλαδή το κράτος δεν έχει εκχωρήσει ακόμη την αρμοδιότητα αυτή στους Δήμους δηλαδή ότι κάθε Δήμος έχει δικαίωμα να δημιουργήσει Δημοτική Τοπική Συγκοινωνία προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες μεταφοράς των δημοτών. Υποτίθεται ότι τις ανάγκες μεταφοράς των δημοτών τις καλύπτει η κρατική συγκοινωνία. Αυτό όμως είναι αδύνατο αφού η κρατική συγκοινωνία κινείται σε κεντρικούς κυρίως κυκλοφοριακούς άξονες και δεν καλύπτει πολλούς εσωτερικούς δρόμους της πόλης του Χαϊδαρίου.

Έτσι ο Δήμος Χαϊδαρίου δημιουργεί την τοπική δημοτική συγκοινωνία παρόλο που δεν έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και γι' αυτό στις άδειες κυκλοφορίας αναγράφεται μεταφορά προσωπικού. Γι' αυτό επίσης το λόγο δεν μπορεί να καθοριστεί μια ενιαία τιμή εισιτηρίου και η μεταφορά των δημοτών είναι δωρεάν. Το σύνολο των δρομολογίων της δημοτικής συγκοινωνίας το χειμώνα είναι 35 την ημέρα ενώ το καλοκαίρι 18 δρομολόγια την ημέρα για την περίοδο 10 ΙΟΥΛΙΟΥ - 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

Η χρονική απόσταση μεταξύ των δρομολογίων είναι 25'.

Εκτελούνται δύο διαδρομές. Η μία διαδρομή φτάνει μέχρι το Δαφνί η οποία είναι και πιο συχνή, η άλλη διαδρομή είναι μέχρι το Σκαραμαγκά για την οποία εκτελούνται 8 δρομολόγια την ημέρα.

Το κόστος της δημοτικής συγκοινωνίας είναι μεγάλο και χρηματοδοτείται από τις υπόλοιπες επιχειρηματικές δραστηριότητες της δημοτικής επιχείρησης.

Το κόστος της δημοτικής συγκοινωνίας από την έναρξη της λειτουργίας της είναι το εξής :

Έτος	Ποσό (δρχ.)
1994	13.525.406
1995	31.380.274
1996	32.518.134
1997	53.669.360

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω τα μοναδικά έσοδα της δημοτικής συγκοινωνίας είναι από διαφημίσεις οι οποίες τοποθετούνται από το 1997. Τα έσοδα αυτά είναι :

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
1997 : 420.000

Δεδομένου ότι το κόστος της δημοτικής συγκοινωνίας είναι πολύ μεγάλο ενώ ταυτόχρονα επιτελεί κοινωνικό έργο και τα έσοδα από τις διαφημίσεις μηδαμινά θα μπορούσε η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. να θέσει μία εικονική τιμή εισητηρίου, η οποία θα είναι προσιτή σε όλους π.χ. 50 δρχ. ή να τοποθετήσει σε κάθε λεωφορείο μία επιγραφή η οποία να γράφει "Ότι μπορεί ο καθένας να εισφέρει" και έτσι να μειωθεί το κόστος της δημοτικής επιχείρησης και της δημοτικής συγκοινωνίας και να αυξηθεί το κέρδος της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

5.2.6 Θεαθήναι

Πρόκειται για ένα οίκημα 215 τ.μ. συνολικής επιφάνειας 1.836 τ.μ. που βρίσκεται στο Πάρκο Νεολαίας στο Ποικίλο Όρος στην βόρεια πλευρά των αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου Χαϊδαρίου.

Λειτουργεί σαν καφέ - εστιατόριο. Δημιουργείται από τον Α.Σ.Δ.Α. το 1995 και μισθώνεται με την έναρξη της λειτουργίας του στις 27/7/1995 για 6 έτη. Το μίσθωμα ανέρχεται σε 2.200.000 δρχ. μηνιαίως.

5.2.7 Δημοτικός Κινηματογράφος "ΚΑΤΕΡΙΝΑ"

Αγοράστηκε από τον Δήμο Χαϊδαρίου το 1996 και λειτουργεί από τον Ιούνιο του 1996.

Οι περίοδοι λειτουργίας του είναι :

Έτος	Περίοδος	Έσοδα
1996	10/7 - 29/9	12.194.128
1997	30/5 - 30/9	19.619.259

Απασχολεί 7 άτομα εκ των οποίων 2 ταμίες, 2 για κυλικείο, 1 καθαρίστρια, 1 μηχανικός προβολής και 1 οδηγός.

5.2.8 Τουριστικό Περίπτερο Δαφνίου

Το 1996 παραχωρήθηκε η χρήση του Τουριστικού Περιπτέρου στο Δαφνί, στην Δ.Ε.Α.Δ.Χ. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. και έθεσε τέρμα στην υπερεκμετάλλευση και κακοποίηση ενός μοναδικού κάλους χώρου που ολοκληρώνει μια ενότητα πολιτισμού και αναψυχής και οριοθετείται μεταξύ της Βυζαντινής Μονής Δαφνίου και του Διομήδειου Βοτανικού Κήπου στην είσοδο της Πρωτεύουσας. Δεν έχει ξεκινήσει να λειτουργεί ακόμα.

5.2.9 Προσωπικό

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου απασχολεί 73 άτομα εκ των οποίων τα 33 απασχολούνται αποκλειστικά στην Δ.Ε.Α.Δ.Χ. και τα υπόλοιπα 40 απασχολούνται στον Δήμο Χαϊδαρίου.

Από αυτά τα 39 είναι Υ.Ε., τα 31 Δ.Ε. και 3 Τ.Ε.

5.2.10 Συμπεράσματα σχετικά με τους στόχους και τις δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Σκοπός της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. όπως αναφέραμε και προηγούμενα ήταν κυρίως 1) η κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη, 2) η συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς καθώς και 3) η κατασκευή και διαχείριση ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων και η χρησιμοποίησή τους για πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι από τους παραπάνω στόχους μόνο ο τρίτος εκπληρώθηκε δεδομένου ότι όλες οι δραστηριότητες που ανέπτυξε η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. πλην της Δημοτικής Συγκοινωνίας και του κινηματογράφου "ΚΑΤΕΡΙΝΑ", αφορούν την κατασκευή και διαχείριση

ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων με στόχο την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση κέρδους.

Η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. άρχισε να αναπτύσσει πολιτιστική δραστηριότητα το 1996 με την αγορά του Κινηματογράφου "ΚΑΤΕΡΙΝΑ" οι υπηρεσίες του οποίου συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής του Χαϊδαρίου.

Επίσης πρέπει να προσθέσουμε ότι ο Δήμος Χαϊδαρίου στις δραστηριότητες που έχει αναπτύξει η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. πραγματοποιεί κάθε χρόνο ψυχαγωγικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Επίσης ο Δήμος Χαϊδαρίου δημιούργησε το 1994 την Δημοτική Τοπική Συγκοινωνία η οποία αποτελεί υπηρεσία για την εξυπηρέτηση του κοινού και έτσι συμβάλλει στην κοινωνική ανάπτυξη της πόλης του Χαϊδαρίου.

5.2.11 Οικονομικά στοιχεία της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Έτος	Κύκλος Εργασιών	Μεταβολή	Ποσοστό μεταβολής
1988	59.814.204	-	
1989	71.233.552	11.419.348	19,09%
1990	127.507.675	56.274.123	78,99%
1991	167.202.652	39.694.977	31,13%
1992	204.957.694	37.755.042	22,58%
1993	227.380.254	22.422.560	10,94%
1994	258.440.894	31.060.640	13,66%
1995	237.408.779	- 21.032.115	- 8,1%
1996	315.727.296	78.318.517	32,9%
1997	263.316.225	- 52.411.071	- 16,6%

Τα παραπάνω στοιχεία είναι από τους ισολογισμούς της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. οι οποίοι έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης και από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου.

Όπως παρατηρείται λοιπόν ο κύκλος εργασιών παρουσιάζει συνεχή αύξηση καθώς διευρύνονται και οι δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. με μοναδική εξαίρεση την μείωσή του κατά τα έτη 1995 και 1997.

Το ποσοστό μεταβολής που παρουσιάζεται ανά έτος (σε σύγκριση πάντοτε με το προηγούμενο έτος) έχει ως εξής:

Το 1989 παρουσιάζεται η μεγαλύτερη αύξηση η οποία είναι 78,99%. Το 1991 έχουμε αύξηση 31,13, το 1992 η αύξηση που εμφανίζεται είναι 22,58% ενώ το 1993 έχουμε τη μικρότερη αύξηση με ποσοστό 10,94%.

Το 1994 έχουμε επίσης αύξηση με ποσοστό 13,66%

Το 1995 παρουσιάζεται μείωση - 8,1% ενώ

Το 1996 έχουμε πάλι αύξηση με ποσοστό 32,9%

Το 1997 παρουσιάζεται πάλι μείωση - 16,6% όπου είναι και η μεγαλύτερη που εμφανίζεται.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι τα δύο πρώτα χρόνια ο ρυθμός μεταβολής του κύκλου εργασιών αυξήθηκε ραγδαία. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια η αύξηση μετριάζεται αλλά πάντως παραμένει σημαντική και εξαρτάται άμεσα όπως και στην προηγούμενη περίπτωση από τις δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Το 1995 παρουσιάζεται απόλυτη μείωση (-8%) του κύκλου εργασιών η οποία πιθανότατα συνδέεται τόσο με επιχειρηματικές επιλογές όσο και με την εκλογική συγκυρία.

Το 1996 έχουμε σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών (33%) ενώ το 1997 παρουσιάζεται μείωση (-16,6%).

Είναι σαφές ότι από το 1995 και μετά η εξέλιξη του κύκλου εργασιών της επιχείρησης είναι ασταθής.

Έτος	Καθαρά κέρδη	Μεταβολή (δρχ.)	Ποσοστό μεταβολής	Ποσοστό κύκλου εργασιών
1988	115.355	-	-	0,19%
1989	8.679.015	8.564.000	7.424%	12,13%
1990	6.145.309	- 2.533.706	- 29,19%	4,81%
1991	185.079	- 5.960.230	- 96,98	0,11%
1992	15.691.948	15.506.869	8.378,5%	7,65%
1993	8.309.528	- 7.382.420	- 47,04%	3,65%
1994	5.192.638	- 3.116.890	- 37,5%	2%
1995	- 24.234.270	- 19.041.632	- 366,7%	
1996	10.314.211			3,26%
1997	- 864.960			

Επίσης τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτουν από τους ισολογισμούς της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. και από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χαϊδαρίου.

Οι μεγάλες αυξομειώσεις του ρυθμού μεταβολής των καθαρών κερδών και κυρίως οι ιλιγγιώδεις αυξήσεις 1989 (7.324%) και 1992 (8.378,5%) συνδυαζόμενες με μειώσεις πιο περιορισμένου μεγέθους ή και με ζημιές για τα έτη 1995 και 1997 (από -366,7% ως και -37,5%) δείχνουν ότι η επιχείρηση δεν έχει σταθεροποιήσει το συνδυασμό των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων και χαρακτηρίζεται από σημαντική αστάθεια.

Αν εξετάσουμε τα καθαρά κέρδη/ζημιές ως αναλογία του κύκλου εργασιών παρατηρείται ότι κυμαίνεται σε χαμηλά ως πολύ χαμηλά επίπεδα ή και αρνητικά.

Άρα λοιπόν η τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης και η λειτουργία σε μόνιμη βάση ζημιογόνων δραστηριοτήτων επηρεάζουν σημαντικά τόσο το ρυθμό μεταβολής των καθαρών κερδών όσο και την ποσοστιαία αναλογία του στον κύκλο εργασιών.

5.2.12 Προοπτικές της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

Με την υπ' αριθμ. 24299/5-5-1987 απόφαση που δημοσιεύθηκε στο 236/12-5-1987 ΦΕΚ τεύχος Β' συστάθηκε η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξη Δήμου Χαϊδαρίου (Δ.Ε.Α.Δ.Χ.).

Σήμερα 10 χρόνια μετά την ίδρυση όπου οι συνθήκες έχουν αλλάξει σημαντικά ενώ παράλληλα έχει αποκτηθεί σημαντική εμπειρία κρίνεται απαραίτητη η προσαρμογή της δραστηριότητας της Επιχείρησης στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες. Για να γίνει αυτό χρειάζεται διεύρυνση των υφισταμένων γενικών σκοπών και σε άλλους παρεμφερείς σκοπούς που στο σύνολό τους προσδιορίζουν το βασικό προορισμό της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. που είναι η κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου μας.

Οι γενικοί στόχοι είναι :

- 1) Η κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του Χαϊδαρίου με ειδικότερους στόχους τη δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής και την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων στον εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί η διάδοση και η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στους τομείς της μουσικής, του χορού, των εικαστικών τεχνών κλπ. καθώς και η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και πρόνοιας και η εφαρμογή προγραμμάτων για την προστασία και προαγωγή της υγείας των Δημοτών.
- 2) Η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους πολιτιστικούς και αθλητικούς φορείς καθώς και με τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα και σωματεία.
- 3) Η κατασκευή και διαχείριση χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, η αξιοποίηση και εκμετάλλευση ακινήτων και χώρων για πολιτιστικές, αθλητικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις και γενικά για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής του Δήμου.
- 4) Η λειτουργία τοπικού δικτύου συγκοινωνίας για την σύνδεση των συνοικιών και των κοινόχρηστων εγκαταστάσεων του Δήμου, την εξυπηρέτηση των κατοίκων και τη στήριξη της τοπικής αγοράς.

Οι πιο πάνω γενικοί στόχοι εξειδικεύονται στους εξής στόχους κατά περίπτωση:

A. Η ανάληψη δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την πολιτιστική ανάπτυξη και συγκεκριμένα

1. Η ουσιαστική και ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και η καλλιέργεια σε βάθος της καλλιτεχνικής ευαισθησίας και της αγάπης για τις τέχνες, η προστασία της εθνικής πολιτιστικής ταυτότητας, η αναγωγή των πολιτιστικών πνευματικών και καλλιτεχνικών αγαθών σε οργανικά στοιχεία της καθημερινής ζωής και η ενεργητική και

- συνειδητή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτιστική ζωή της πόλης.
2. Η δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής.
  3. Η διάδοση και η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας στους τομείς της μουσικής, του χορού, του Κινηματογράφου, του Θεάτρου και άλλων οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και των εικαστικών τεχνών.
  4. Η στήριξη, η διάδοση και η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας, η στήριξη και διάδοση της σύγχρονης καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας και η εξασφάλιση των συνθηκών που θα επιτρέψουν την άσκηση και ανάπτυξη των ατομικών δημιουργικών ικανοτήτων στους αντίστοιχους τομείς.
  5. Η προβολή, ανάπτυξη και η διάδοση αυτών των τεχνών με τη διοργάνωση, παραγωγή και παρουσίαση πολιτιστικών εκδηλώσεων, καθώς και άλλων επιμορφωτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.
  6. Η δημιουργία και ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των κατοίκων της πόλης και ιδιαίτερα των νέων.
  7. Η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους μαζικούς πολιτιστικούς φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα της πόλης και η παροχή με κάθε δυνατό τρόπο ηθικής και υλικής βοήθειας και τεχνικής υποστήριξης, με στόχο την ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας και την διεύρυνση του πεδίου των πρωτοβουλιών και των παρεμβάσεών τους.
  8. Η συνεργασία με την εκπαιδευτική κοινότητα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής για την από κοινού προώθηση και υλοποίηση πολιτιστικών, πνευματικών, παιδαγωγικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και

αθλητικών δραστηριοτήτων μέσα και έξω από τα σχολεία και η εξασφάλιση της ουσιαστικής συμμετοχής των μαθητικών κοινοτήτων και της νεολαίας γενικότερα στις δραστηριότητες της Επιχείρησης.

9. Η ανάληψη και υλοποίηση Κοινοτικών (ΕΕ) και Εθνικών προγραμμάτων εκπαιδευτικού, επιμορφωτικού, πολιτιστικού, αναπτυξιακού και ερευνητικού χαρακτήρα.

Για την υλοποίηση των πιο πάνω στόχων η Επιχείρηση σε συνεργασία με το Πνευματικό Κέντρο θα αναπτύξει την δραστηριότητά της σε τρεις αλληλένδετους στόχους : τον εκπαιδευτικό, τον επιμορφωτικό και τον ψυχαγωγικό.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες (επαγγελματικά και ελεύθερα τμήματα σχολών) θα συνδυαστούν με ένα σύνολο επιμορφωτικών πρωτοβουλιών (όπως σχολές γονέων, σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού, σεμινάρια παιδαγωγικού περιεχομένου, σχολές αναλφάβητων, εργαστήρια, διαλέξεις, ημερίδες, συνέδρια κλπ.) με πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις (όπως θεατρικές και κινηματογραφικές παραστάσεις, προβολές, εκθέσεις, συναυλίες, φεστιβάλ κλπ.).

Β. Πολιτιστικές - Ψυχαγωγικές εκδηλώσεις

Η ένταξη των εκδηλώσεων στις δραστηριότητες της Δημοτικής Επιχείρησης για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και διεξαγωγή των σημαντικών αυτών γεγονότων για την πόλη.

Γ. Εκπαίδευση - Επιμόρφωση

Η υλοποίηση εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων Ε.Ε. ή άλλων Δημοσίων Φορέων.

Δ. Τοπική Συγκοινωνία

Η λειτουργία τοπικού δικτύου συγκοινωνίας για την σύνδεση των συνοικιών του Δήμου, την εξυπηρέτηση των κατοίκων και την στήριξη της τοπικής αγοράς.

Ε. Κοινωνική μέριμνα - Προληπτική ιατρική και υγιεινή

Η δημιουργία συμπληρωματικής υποδομής προς το Δήμο για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας - πρόνοιας σε δημότες που χρήζουν αυτών, η παροχή υπηρεσιών υγείας, η εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής και γενικότερα η προστασία και προαγωγή της υγείας των Δημοτών και η προστασία των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

ΣΤ. Ανάπτυξη του Αθλητισμού και συγκεκριμένα :

Η συνεργασία με τα αθλητικά σωματεία και τους λοιπούς Φορείς Αθλητισμού της πόλης, η στήριξη των δραστηριοτήτων τους, η οργάνωση και λειτουργία ερασιτεχνικών αθλητικών τμημάτων, η διοργάνωση περιοδικών και ετήσιων ομαδικών ή ατομικών αθλημάτων για την συμμετοχή των νέων και γενικότερα των κατοίκων της πόλης σε αθλητικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις μαζικού αθλητισμού. Η συντήρηση και διαχείριση των Αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου σε συνεργασία με τον Δ.Α.Ο.Χ.

Ζ. Διαφημίσεις

Η ανάπτυξη Διαφημιστικού Τμήματος για την αξιοποίηση των χώρων προβολής και των δραστηριοτήτων του Δήμου και της Δ.Ε.Α.Δ.Χ.

καθώς και η προβολή μέσω των διαφημιστικών στοιχείων, ιδεών και μηνυμάτων του Δήμου και της Επιχείρησης που έχουν σχέση με την Κοινωνική και Πολιτιστική ανάπτυξη, το Περιβάλλον, την Επιμόρφωση και την Ψυχαγωγία των κατοίκων της πόλης.

Η. Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Η αξιοποίηση - εκμετάλλευση ακινήτων και χώρων ιδιοκτησίας του Δήμου που θα παραχωρηθούν στη Δημοτική Επιχείρηση, η ανάληψη βιώσιμων λοιπών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις και εταιρίες με σκοπό την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής του Δήμου.

Πόροι της Επιχείρησης :

1. Έσοδα από δικαιώματα εγγραφών και φοίτησης στα τμήματα πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
2. Έσοδα από την οργάνωση πολιτιστικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων.
3. Έσοδα από Επιχειρηματικές Δραστηριότητες.
4. Έσοδα από την δραστηριότητα του Διαφημιστικού Τμήματος.
5. Έσοδα από την παροχή των υπηρεσιών προς τους δημότες ή κατοίκους του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής.
6. Έσοδα από την λειτουργία αθλητικών χώρων και από την λειτουργία ή ενοικίαση των κυλικείων τους.
7. Έσοδα από την διαχείριση προγραμμάτων της Ε.Ε. ή άλλων Δημοσίων Φορέων.
8. Έσοδα από την περιουσία της Επιχείρησης.
9. Έσοδα από εισιτήρια Δημοτικής Συγκοινωνίας.

10. Έσοδα από προγραμματικές συμβάσεις με το Δήμο και άλλους φορείς.
11. Έσοδα από επιχορηγήσεις Δήμου και άλλων Δημοσίων Φορέων.
12. Έσοδα από κληροδοτήματα, εισφορές, δωρεές κλπ.

6ο Κεφάλαιο

***ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ Ο
ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ***

6.1 Διαδημοτική Επιχείρηση "Κέντρο Νέων Ευκαιριών και Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας"

Το 1992 ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (Α.Σ.Δ.Α.) στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας NOW πραγματοποίησε έρευνα στη Δυτική Αθήνα για την Γυναικεία Απασχόληση, όπου καταγράφηκαν οι συνθήκες απασχόλησης και διαπιστώθηκε:

- 1) ιδιαίτερα χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του γυναικείου πληθυσμού. Ο αριθμός των αναλφάβητων γυναικών είναι διπλάσιος των ανδρών, ενώ στο σύνολο του πληθυσμού το 65% είναι απόφοιτοι Δημοτικού ή αναλφάβητοι.
- 2) πολύ χαμηλό ποσοστό οικονομικά ενεργών γυναικών στην περιοχή.
- 3) υψηλό ποσοστό ανεργίας.
- 4) έλλειψη ειδικών προγραμμάτων που να αφορούν είτε την επανένταξη στην αγορά εργασίας είτε την βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων.
- 5) στροφή των γυναικών στα επαγγέλματα χαμηλής εξειδίκευσης
- 6) ανεπαρκής κοινωνική υποδομή
- 7) η παρεχόμενη κατάρτιση δεν σχεδιάζεται σε αντιστοιχία με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως ευαίσθητος δέκτης των κοινωνικών προβλημάτων αξιοποίησε τις δυνατότητες του προγράμματος NOW, κατανόησε την ανάγκη δημιουργίας ενός φορέα στήριξης των γυναικών στην απασχόληση και χρηματοδότησε την ίδρυση Διαδημοτικής Επιχείρησης του "Κέντρου Νέων Ευκαιριών και Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας".

Σκοπός της Επιχείρησης είναι η αντιμετώπιση της ανισότητας ευκαιριών στην απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση.

6.2 Σκοπός της Επιχείρησης και υπηρεσίες που παρέχει

Στόχος της επιχείρησης είναι :

- η πληροφόρηση και η υποστήριξη των γυναικών στην απασχόληση,
- η επαγγελματική κατάρτιση και η εξειδίκευση σε τομείς που συνδέονται με την τοπική αγορά εργασίας,
- η μείωση της ανεργίας των γυναικών στην Δυτική Αθήνα,
- η προσπάθεια ισόρροπης ανάπτυξης με την ενεργή συμμετοχή των κοινωνικών φορέων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Δυτικής Αθήνας,
- η δημιουργία και στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας,
- η διάχυση της πληροφόρησης,
- η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κατάρτισης,
- η ανάπτυξη επιχειρήσεων της Δυτικής Αθήνας και
- η ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

Το Κέντρο απευθύνεται σε :

- Άνεργες γυναίκες που θέλουν να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας,
- Εργαζόμενες που θέλουν επαγγελματική εξειδίκευση,
- Γυναίκες που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα,
- Κάθε γυναίκα που θέλει πληροφόρηση σε ζητήματα απασχόλησης ή επαγγελματικού προσανατολισμού.

Οι υπηρεσίες που παρέχει το Κέντρο είναι :

1. Πληροφόρηση για :

- Δυνατότητες επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων - επαγγελματικής εξειδίκευσης εργαζομένων,
- Οργανισμούς και υπηρεσίες που παρέχουν κατάρτιση και πληροφόρηση σε θέματα απασχόλησης,
- Τη στήριξη στη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων και συνεταιρισμών,
- Την τοπική αγορά εργασίας και τις κοινωνικές υπηρεσίες.

2.

- Συμβουλευτική και εμπύχωση για άνεργες και εργαζόμενες
- Συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού και τεχνικές εξεύρεσης εργασίας,
- Συμβουλευτική για ανάπτυξη πρωτοβουλιών απασχόλησης και στήριξης σε γυναικείες μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

3. Επαφή και συνεργασία με τις επιχειρήσεις της περιοχής.

4. Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης σε σύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας.

5. Φύλαξη παιδιών για τις γυναίκες που παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης.

6. Συνεργασία με τους τοπικούς φορείς απασχόλησης και με φορείς του Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό που έχουν σαν αντικείμενό τους, ζητήματα που αφορούν τις γυναίκες σε σχέση με την απασχόληση.

7. Εκπόνηση μελετών και ερευνών.

6.3 Γενικά στοιχεία - Αποτελεσματικότητα Επιχείρησης

Η Διαδημοτική Επιχείρηση ιδρύθηκε το 1994 και οι Δήμοι που συμμετέχουν είναι : Αγία Βαρβάρα, Άγιοι Ανάργυροι, Αιγάλεω, Ζεφύρι, Ίλιον, Περιστερί και Χαϊδάρι.

Η Διαδημοτική Επιχείρηση στεγάζεται στο Περιστερί και στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό και επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων.

Συνεργάζεται με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Επίσης λειτουργεί στα πλαίσια της Διαδημοτικής Επιχείρησης Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) σε κτίριο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Ιλίου.

Παραχωρήθηκαν επίσης και δύο διαμερίσματα από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου που αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της Επιχείρησης.

Η Διαδημοτική Επιχείρηση διαθέτει επίσης Υπηρεσία προώθησης της απασχόλησης που στηρίζει καταρτιζόμενες αλλά και γενικά άνεργες γυναίκες.

Το τμήμα Συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό - Συμβούλους Απασχόλησης - και έχει άμεση σύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας, με τους τοπικούς φορείς απασχόλησης, με τις επιχειρήσεις.

Από την λειτουργία αυτής της υπηρεσίας προέκυψε η αναγκαιότητα - λόγω της μεγάλης προσέλευσης γυναικών αλλά και της μικρότερης από μακρινούς Δήμους - ίδρυσης δομών παραρτημάτων στους Δήμους στα πλαίσια του προγράμματος NOW.

Οι τοπικές αυτές δομές προσανατολισμού, παροχής συμβουλών και πληροφόρησης, σε συνεργασία με την Διαδημοτική Επιχείρηση αποδείχτηκαν το πιο σημαντικό εργαλείο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διαδικασία επαγγελματικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση των ανέργων γυναικών.

Συνολικά επισκέφθηκαν το Κέντρο από την ίδρυσή του 2.035 γυναίκες.

- A 1) Από αυτές 1.867 επισκέφθηκαν το τμήμα επαγγελματικού προσανατολισμού και τεχνικών εξεύρεσης εργασίας.
- 2) Σε όλες δόθηκε πληροφόρηση σχετικά με προκηρύξεις Δημοσίου, κατάλογος επιχειρήσεων, κενές θέσεις εργασίας, μικρή αγγελία κλπ.
- 3) 1.320 γυναίκες παραπέμφθηκαν σε επιχειρήσεις για εργασία ανάλογη των προσόντων τους και του αιτήματος και 652 από αυτές βρήκαν δουλειά.
- 4) 950 γυναίκες παρακολούθησαν την διαδικασία της αυτοαξιολόγησης και των τεχνικών εξεύρεσης εργασίας.
- 5) 502 γυναίκες παραπέμφθηκαν σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.
- B 1) 168 γυναίκες έχουν επισκεφθεί το τμήμα πληροφόρησης και στήριξης για δημιουργία Μ.Μ.Ε.
- 2) Σε όλες δόθηκε πληροφόρηση για τις προοπτικές χρηματοδότησης των γυναικείων επιχειρήσεων από οργανισμούς όπως Ο.Α.Ε.Δ., Υπουργείο Βιομηχανίας κλπ.
- 3) 60 γυναίκες παρακολούθησαν το Επιχειρηματικό Σχέδιο.
- 4) 32 γυναίκες παρακολούθησαν την Υποστηρικτική Συμβουλευτική για υπάρχουσες Μ.Μ.Ε.
- 5) 6 γυναίκες δημιούργησαν επιχειρήσεις.

7ο Κεφάλαιο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Στις Δημοτικές επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν πριν το 1950 ο κύριος στόχος δεν ήταν η επίτευξη του κέρδους αλλά ήταν κυρίως δημοτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας χωρίς ανταποδοτικό χαρακτήρα.

Οι δημοτικές επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν με τον Ν. 1416/84 ως σήμερα ως κύριο στόχο είχαν αρχικά να αποδείξουν ότι μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να λειτουργήσει ως "ιδιώτης" δηλαδή με καθαρά ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια καθώς και ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις μπορεί να είναι ανταγωνιστικές με άλλες ίδιου αντικειμένου ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Αυτό όμως δεν αποδείχτηκε εφικτό κυρίως γιατί ενώ οι δημοτικές επιχειρήσεις διέπονται με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια σε κάποιους τομείς, για παράδειγμα δεν έχουν φορολογικές απαλλαγές σε κάποιους άλλους τομείς υπάρχει σφιχτός εναγκαλισμός από την κρατική διοίκηση όπως για παράδειγμα στην πρόσληψη προσωπικού, όπου δεν μπορούν οι δημοτικές επιχειρήσεις να λειτουργήσουν όπως ο ιδιώτης και να επιλέξουν το προσωπικό τους με τα κατάλληλα προσόντα για την ανάλογη θέση που παρέχεται. Το προσωπικό των δημοτικών επιχειρήσεων επιλέγεται με διαγωνισμούς όπως στον δημόσιο τομέα και αυτό για το λόγο που αναφέραμε παραπάνω έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν οι δημοτικές επιχειρήσεις να λειτουργήσουν αποδοτικά και ανταγωνιστικά σε σχέση με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Έτσι σήμερα στις περισσότερες δημοτικές επιχειρήσεις ο κύριος σκοπός είναι να αναπτύσσουν δραστηριότητες που θα δημιουργούν και θα αποφέρουν έσοδα που θα συντηρούν άλλες δραστηριότητες κοινωνικού χαρακτήρα, μη ανταποδοτικές.

Βέβαια θα πρέπει να αναφέρουμε ότι μέσα στους σκοπούς των δημοτικών επιχειρήσεων είναι μέσω των δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν να μπορέσουν να συμβάλλουν στην κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική και τουριστική ανάπτυξη της περιοχής τους.

Όλα αυτά που προαναφέρθηκαν ισχύουν και για την Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου.

Ενώ κύριοι στόχοι της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. ήταν κυρίως η πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής, οι δραστηριότητες που ανέπτυξε αποδεικνύουν ότι συνέβαλε κυρίως στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Αξιοσημείωτο επίσης να αναφέρουμε είναι σ' ότι αφορά τις δραστηριότητες της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. είναι το γεγονός ότι ενώ ξεκίνησε αρχικά να διαχειρίζεται η ίδια τις δραστηριότητές της τελικά σήμερα τις μισθώνει και αυτό οφείλεται στους εξής λόγους:

- 1) Στο γεγονός ότι δεν ήθελαν να έρθουν σε σύγκρουση με άλλες ιδιωτικές επιχειρήσεις δεδομένου ότι σαν δημοτικές επιχειρήσεις είχαν κάποια οφέλη παραπάνω όπως π.χ. δεν πλήρωναν δημοτικούς φόρους.
- 2) Στο γεγονός που αναφέραμε παραπάνω ότι δηλαδή οι συνθήκες του περιβάλλοντος μέσα στο χώρο εργασίας δεν ήταν κατάλληλες δεδομένου ότι το κράτος δεν τους δίνει την δυνατότητα να επιλέξουν το κατάλληλο προσωπικό με τα ανάλογα προσόντα. Επίσης όταν έστω και με διαγωνισμό τυχαία επιλέγεται ένας υπάλληλος ο οποίος αργότερα αποδεικνύει ότι διαθέτει κατάλληλα προσόντα η δημοτική επιχείρηση δεν έχει το δικαίωμα να τον κρατήσει για αόριστο χρονικό διάστημα, αλλά η εργασία του λήγει με την λήξη της σύμβασής του.

Επίσης αξίζει να αναφέρουμε σε ότι αφορά την δραστηριότητα της Δ.Ε.Α.Δ.Χ την δημιουργία της Δημοτικής Τοπικής Συγκοινωνίας η οποία είναι στην ουσία υπηρεσία για την εξυπηρέτηση των δημοτών και των κατοίκων του Χαϊδαρίου, μη ανταποδοτική εφ' όσον δεν υπάρχει εισιτήριο και έτσι δεν παρουσιάζει έσοδα.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι υπόλοιπες επιχειρηματικές δραστηριότητες της δημοτικής επιχείρησης να συντηρούν την δραστηριότητα της Δημοτικής Τοπικής Συγκοινωνίας της οποίας το κόστος είναι τεράστιο και έτσι να μην υπάρχει η δυνατότητα η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. να χρηματοδοτήσει επιπλέον κοινωνικές δράσεις μη ανταποδοτικές που θα συμβάλλουν στην ευρύτερη κοινωνική πολιτιστική, τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της πόλης του Χαϊδαρίου.

Επίσης όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. ο ρυθμός μεταβολής των καθαρών κερδών

παρουσιάζει μεγάλες αυξομειώσεις. Τα καθαρά κέρδη παρουσιάζονται σχετικά μικρά ως ποσοστό στον κύκλο εργασιών. Όλα αυτά δείχνουν ότι η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. δεν έχει σταθεροποιήσει τον συνδυασμό των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων και χαρακτηρίζεται από σημαντική αστάθεια.

Αυτό που προτείνεται στην Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου και στα πλαίσια της Δυτικής Αθήνας έχει ενταχθεί στα Τοπικά Σύμφωνα απασχόλησης η Δ.Ε.Α.Δ.Χ. θα μπορούσε να είναι ο φορέας και διαχειριστής των ενεργειών που έχουν εγκριθεί ως πιλοτικές. Προκειμένου μέσα από αυτές να συμβάλλει στην ευρύτερη ανάπτυξη της πόλης του Χαϊδαρίου (οικονομική, κοινωνική, τουριστική, πολιτιστική) αλλά και να αυξήσει τα έσοδα της προκειμένου να χρηματοδοτήσει και άλλες κοινωνικές δράσεις μη ανταποδοτικού χαρακτήρα εντός της δημοτικής συγκοινωνίας ή να χρησιμοποιήσει αυτά τα έσοδα για την επέκταση των δραστηριοτήτων. Οι πιλοτικές αυτές ενέργειες είναι:

- 1) Χειροτεχνικό Χωριό: Θα δημιουργηθεί έκθεση χειροτεχνημάτων, όλων των περιοχών της Δυτικής Αθήνας, τα οποία θα έχουν την δυνατότητα να αγοράζονται από ενδιαφερόμενους. Για την είσοδο στην έκθεση χειροτεχνημάτων θα υπάρχει συμβολική τιμή εισιτηρίου.
- 2) Αγρόκτημα πόλης : Θα δημιουργεί ένας χώρος που θα περιλαμβάνει διάφορα είδη φυτών, ζώακια που ζουν στους αγρούς έξω από τις πόλεις, το οποίο θα έχει ως στόχο την περιβαλλοντική παιδεία των παιδιών δηλαδή στο να γνωρίσουν τα παιδιά της πόλης πως είναι η ζωή έξω από αυτή. Για την είσοδο στο αγρόκτημα πόλης θα υπάρχει συμβολική τιμή εισιτηρίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θεμιστοκλής Γ. Κόντης : Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση
- Βαλασσόπουλος Β. : Ο ρόλος των Δημοτικών Επιχειρήσεων στην Ανάπτυξη, Ε.Ε.Τ.Α.Α. - 1989
- Μαΐστρος Πάνος : Οι Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. Κ.Ε.Π.Ε. - 1985
- Καλλιαντζίδης Α. : Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο σταυροδρόμι της Επιχειρηματικής πρόκλησης, Αθήνα - 1989
- Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (Π.Δ. 410/1995)
- Τεχνοοικονομική Μελέτη Σκοπιμότητας της Δ.Ε.Α.Δ.Χ. Αθήνα - 1986
- Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Χαϊδαρίου (Τ.Α.Π.), 1991
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Χαϊδαρίου (Γ.Π.Σ.), 1986
- Σαπουνάκης Γ. : Σημειώσεις για το Μάθημα Δημοτική και Κοινοτική Ανάπτυξη, Καλαμάτα 1996 - 1997
- Πανάγου Β. : Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων, Καλαμάτα 1993